

VOLKEN UIT DE BIJBEL

J. Tiesema

Volken uit de Bijbel

- | -

Volken uit de Bijbel

- / -

Copyright © J. Tiesema¹
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2020
OudeSporen online uitgeverij

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1 Het hoofdstuk over Ammon is van de hand van D. Rot

Inhoud

Babel	11
1. Ontstaan	11
2. Opbouw en verstrooiing	12
3. Het beginsel van Babel in het land van de Heer	13
4. Juda's Koning door Babel verstrikt	14
5. Babel, het eerste wereldrijk	14
6. Het profetisch Babel	17
7. Triomf over Babel	23
Edom	25
1. Broedervolken	25
2. Haat tegen Jakob	26
3. Edom's toekomst	29
Ninevé	33
1. Haar ontstaan en bloei	33
2. Nineve's bekering en nieuwe afwijking	35
3. Ninevé geoordeeld	36
4. Een woord van Philip Mauro	39
Filistéa	41
1. Ontstaan	41
2. Tijdens Richteren	42

3. In de tijd van Samuël en de Koningen	43
4. Haar toekomst.	45
Moab	47
1. Ontstaan	47
2. Ruth	49
3. Tijdens de koningen	50
4. Moab's toekomst	52
Ammon	55
1. Ontstaan	55
2. Tijdens de richteren en koningen	56
3. Ammon's toekomst.	59
Egypte	61
1. Ontstaan	61
2. Abraham en Egypte	63
3. Izaak	65
4. Jozef	66
5. Israël in Egypte	67
6. Koningen	68
7. Het Nieuwe Testament.	72
8. Toekomst	74
Bijlage - Overzicht volkeren	79

Babel

1. Ontstaan

Cusj verwekte Nimrod; die begon een gewelddenaar op de aarde te worden. Hij was een geweldig jager voor het aangezicht van de HEERE (...) Het begin van zijn koninkrijk bestond uit Babel, Erech, Akkad en Kalne in het land Sinear.

Dit is de taal van het eerste boek van de Bijbel. Wonderbaar! Van een stad, die wereldberoemd geweest is om haar schoonheid en grootse pracht; van een stad, waarvan we op meerdere plaatsen in de Heilige Schrift de ernstige profetieën lezen, wordt hier de stichter genoemd.

De eerste steen gelegd. Door een man, een geweldig jager voor het aangezicht van de Heer. Hoe merkwaardig. Willen we begrijpen wat de Schrift ons over Babylon wil leren, dan is het nodig op de simpele mededeling te letten uit Genesis 10:8–10. Heel mooi om haar eenvoud. We gaan eeuwen en eeuwen terug! Het oordeel is voorbij: 'En het water steeg en nam sterk toe op de aarde; Noach, die 'te midden van zijn tijdgenoten voor Gods aangezicht rechtvaardig is, staat daar als een toonbeeld van Gods genade. Weinig, dat is acht zielen, zijn overgebleven. Gespaard! Tot een getuigenis van de alles-overtreffende barmhartigheid en wijsheid van God. De eerste familie vinden we aan het altaar. Zij offert aan God! Maar de zonde, als macht, leeft in de harten. Noach valt, Cham bespot zijn vader. Kanaän wordt vervloekt! De zonen van Cham waren Cusj¹. Cusj verwekte Nimrod. Nimrod was een gewelddenaar. Hij staat

1 Zie "Bijlage - Overzicht volkeren" op pagina 79

daar, in al zijn kracht, en in het land Sinear legt deze geweldige man de eerste steen van Babel.

Genesis is de eikel genoemd, waaruit de eik opgroeit. Genesis is het boek van de geboorten, heeft een ander gezegd. En er is alle reden om zo over het eerste boek van onze Bijbel te spreken. Wie Genesis *kent*, ziet de hoofdlijnen van de Waarheid Gods. In Genesis, het boek van de geboorten wordt Babel 'geboren', zou men kunnen zeggen. De stad ontwikkelt zich, zij wordt groot en machtig: straks beheerst ze de hele aarde, ten tijde van Nebukadnezar, die tweede Nimrod, de gekroonde heerser. Maar, 't is slechts voor een tijd. Gevallen is de grote stad!

2. Opbouw en verstrooiing

In Genesis 11:8 vinden we opnieuw de stad van Nimrod. 'Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid! De stad uit het vorige hoofdstuk, toen nog 'het begin van het koninkrijk van Nimrod, is nu de toevlucht voor degenen, die een naam zoeken op de aarde. God noemt haar nu Babel. Nimrod legde de eerste steen, en als zij oprijst ten hemel. 'Daarom gaf men haar de naam Babel verwarring; want daar verwarde de HEERE de taal. Zij, die voor zichzelf een naam willen maken, onafhankelijkheid begeren, niet wensen verspreid te worden, hoewel God had gezegd: vervult de aarde, zij zien hier hoe God tussenbeide komt.

'Zo verspreidde de HEERE hen vandaar over heel de aarde, en zij hielden op met het bouwen van de stad'. Het bouwen is gestaakt, de bouwers verstrooid, maar de beginselen van Babel zijn gebleven! Ze leefden in de harten van de kinderen van de mensen, en zij leven er nog altijd voort. Babel komt voort uit de hand van een *geweldige*, het wordt opgebouwd door de *tegenstanders* Gods.

De lieden van Babel, die verstrooid werden over de aarde, vervallen tot de afgoderij. Voor de stad, die fundamenten heeft, de stad Gods, hadden zij geen oog. Maar God roept een man uit hun midden. Die man leid Hij aan Zijn hand. Abraham woont als vreemdeling en zoekt de stad, van wie kunstenaar en bouwmeester God is. Uit hem komt het volk Gods voort, het volk van de

afzondering, dat Gods getuigenis had te bewaren. Zij *zochten* niet een land, een stad als woning.

God *gaf* hun een land, waaraan zij niet gearbeid, en steden, die zij niet gebouwd hadden (Joz. 24:13). Maar zij faalden en gaven de Here de schuld. Zij maakten het erger dan de volken, die omwille van hun uit het land gedreven waren, en God ontnam hun de erfenis. Voor vele, vele jaren, maar niet voor altijd! Gods roeping en verkiezing zijn onberouwelijk!

3. Het beginsel van Babel in het land van de Heer

De tien stammen onder Hosea zijn weggevoerd. In de steden van Efraïm wonen de inwoners van Babel. Van hen lezen we in 2 Koningen 17:24: 'De koning van Assyrië bracht mensen uit Babel (...) en het gebeurde in de begintijd dat zij daar woonden, dat zij de HEERE niet vreesden'. Dat karakteriseert de mensen van Babel. Daar is geen vreeze Gods. Wel vrees, verschrikking. 'Daarom zond de HEERE leeuwen onder hen, die enigen van hen doodden'.

Toen kwam een van de priesters die weggevoerd was om hun te leren 'de wijze kan leren waarop de God van het land gediend moet worden.' Wat een treurig principe! Leeuwen brengen verschrikking, en als gevolg daarvan vraagt men naar de priester. Het priesterkleed, de ceremoniën van een onbegrepen tempeldienst moeten een oplossing bieden. Daar is wel een *uiterlijk* accepteren van de 'heilige dingen, die Mozes op de berg getoond waren en die de zonen Israëls hadden verwarmd en vertroost. Maar het hart is in Babel. Wat lezen we van deze mensen? 'Zij vreesden de Here, maar ieder volk bleef ook zijn *eigen* goden maken. Arme mensen! Een ieder heeft zijn goden! Sukkôth Benôth wordt aangeroepen, Nergal vereerd, Asima ontvangt offers. En - omdat de leeuwen niet mochten komen ontvangt Jahweh ook een offer! Op de manier van de priesters!

Dit kenmerkt de stad en haar inwoners. Naast *geweld* en *onafhankelijkheid*, staat deze derde karaktertrek voor onze ogen: een gruwelijke vermenging van een vleselijke godsdienst met een verfoeilijke afgoderij. Laten we oppassen voor de beginselen van Babel!

4. Juda's Koning door Babel verstrikt

Als een schakel tussen het voorgaande en de geschiedenis van Israëls gevangenschap te Babel, ligt voor ons, wat de lezer kan vinden in 2 Koningen 20, 2 Kronieken 32, en in Jesaja 39. De vrome Koning Hizkia wordt verstrikt. Hoe geheel anders denkt Hizkia over het gezantschap, dat door *Meródoch Baladan, Koning van Babel*, tot hem was gezonden, dan de Geest van God. Merkwaardig is wat we lezen in 2 Kronieken 32:31: 'Maar het is zo, toen de afgezanten van de vorsten van Babel, die een boodschap aan hem gestuurd hadden om te vragen naar het wonderteken dat in het land gebeurd was, dat God hem verliet, *om hem op de proef te stellen, om alles te weten wat er in zijn hart omging.*'

In Hizkia's hart was blijdschap over de komst van het gezantschap; hij is ingenomen met de eer die hem te beurt valt, en aanvaardt de brieven en het geschenk, dat hem gezonden werd. Hij ontvangt de gezonden in zijn huis en toont hun al zijn schatten. Hij was niet op zijn hoede voor een *vereniging* met Babel – 't is waar, hij zet slechts een stap, - hij, die de voorganger, de gezalfde van Gods *afgezonderd* volk was. En Jesaja kondigt hem het oordeel aan. God wilde geen vereniging, met Babel, geen samengaan met hen, die Jahweh niet kenden, ja die Zijn tegenstanders waren. God alleen kon beoordelen, welk een afwijking van de weg deze eerste stap was, waarop Hij Zijn uitverkoren volk geleid had. En hoe streng luidt het vonnis. Alle schatten zullen naar Babel worden weggevoerd en Hizkia's nakomelingen zouden dienen aan Babels hof.

De geringste verbinding met het Gode vijandige Babel wordt ons in dit treffende verhaal voorgesteld als iets wat tegen Gods gedachten ingaat.

5. Babel, het eerste wereldrijk

Met Daniël en zijn drie vrienden verplaatsen we ons in de geest in het Babel van de oudheid. De stad heeft het toppunt van heerlijkheid en luister bereikt. *Nebukadnezar* is tot heerser gesteld, overal waar mensenkinderen wonen (Daniël 2 : 38), en allen buigen zich voor deze geduchte tiran. We kunnen niet nalaten, in het bijzonder in betrekking met het onmiddellijk voorafgaande, even te wijzen op het eerste hoofdstuk van het boek Daniël. Daniël en zijn vrienden nemen zich voor in hun hart *niet te verontreinigen* met de stukken van de

tafel of de wijn van de Koning. Heerlijke openbaring. Prinsen van Juda, die een hart hebben voor Jahweh en in Babel – waar zij in gevangenschap treuren over Sion -- zich onbesmet bewaren.

Een van hun wordt ingeleid in Gods gedachten en raadsbesluiten ten opzichte van het volk van de vaders en ook in betrekking tot het machtige rijk, waarvan de heerschappij uitstrekt over het hele profetische tijdsbestek - Daniël legt de dromen van Nebukadnezar uit, en toont ons de loop van de wereldhistorie tot op heden. Profetisch spreekt hij van de toekomstige dingen, inclusief de heerlijkheid van Christus.

Lezen wij samen Daniël 2. Daar staat de vrome balling van de grimmige vorst, en hoor hoe hij spreekt: 'Maar er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart. Hij heeft koning Nebukadnezar laten weten wat er in later tijd gebeuren zal.

En dan horen wij van die droom, die al de wijzen van Babel niet konden uitleggen. Zij waren niet in Gods gedachten ingeleid, die wetenschappers van Babel.

Daar is één beeld. En dat éne beeld stelt ons voor de vier grote rijken, van wie de geschiedenis nauw samenhangt met de historie van het Sierraadland, het land, waarop Jahweh's oog rust: Palestina. Evenwel moet niet uit het oog worden verloren, dat die vier tezamen één machtige heerschappij voorstellen, die ten onder gaat bij de verschijning van dat éne, door de God van de Hemels verwekte koninkrijk, dat tot in de eeuwigheid niet zal verstoord worden (vs. 44), dat dus door geen ander rijk zal worden verdrongen. Dit rijk wordt ons te aanschouwen gegeven in een steen werd afgehouden uit de berg, die het ijzer, brons, leem, zilver en goud verbrijzelde (vs. 45).

Het gouden hoofd stelt ons het rijk van Nebukadnezar - Babel - voor. 'U, o koning, bent een koning der koningen (...) U bent dat gouden hoofd' (vs. 37).

Dit rijk, dat vooral gekenmerkt werd door heerlijkheid en luister, heeft evenwel geen stand kunnen houden. Uit de hand van God had Nebukadnezar de heerschappij ontvangen, die God Israël ontnomen heeft. Maar net zoals de heerschappij in de hand van Juda's en Israëls koningen niet blijvend was, kan die in de hand van een machtige koning uit de volken ook niet blijvend zijn. Ook Nebukadnezar moet terzijde worden gesteld, en zijn rijk gaat ten gronde.

Geen volk, geen heerser kan bestaan voor God, en waar Babel in de persoon van Nebukadnezar wordt geoordeeld, wordt de heerschappij toevertrouwd aan Darius, de Meder. In de borst en armen van zilver zien we het Medo-Perzische rijk, dat niet de heerlijkheid heeft van Babel, het gouden hoofd, maar in luister voor Babel onderdoet. Wat we eerder iets opmerkten over de ontrouw van Babel is dit evenzeer van toepassing op dit Medo-Perzische rijk, dat gevolgd is door het Griekse rijk, dat: op zijn beurt plaats heeft moeten maken voor de Romeinse heerschappij. Het oordeel over Babel, in de persoon van Nebukadnezar, zowel als zijn ondergang, vinden we ons mee gedeeld in Daniël 4 en 5. Daar lezen we: 'Ik keek toe, en zie, een boom, midden op de aarde, groot was zijn hoogte. De boom werd groot en sterk, zijn hoogte reikte tot de hemel en hij was te zien tot aan het einde van heel de aarde (...) en zie, een wachter, namelijk een heilige, daalde neer uit de hemel. Hij riep met kracht en zei het volgende:

'Houw die boom om, kap zijn takken, stroop zijn loof af, verstrooi zijn vruchten...laat zijn hart worden veranderd, zodat het niet meer dat van een mens is (...) opdat de levenden erkennen dat de Allerhoogste Heerser is over het koningschap van mensen, en dat geeft aan wie Hij wil, en daarover zelfs de laagste onder de mensen aanstelt' (Dan. 4:10-18). Dat er ook gezegd is dat men de stam met de wortels van de boom moest laten staan – uw koningschap zal bestendig zijn nadat u erkend zult hebben dat *de God van de hemel de Heerser is* (vs. 26). Uit deze woorden blijkt de waarheid van wat we boven al opmerkten. Zodra Nebukadnezar in hoogmoed van zijn hart de eer van de Allerhoogste wil roven, om die zich zelf toe te eigenen, door te zeggen: 'Is dit niet het grote Babel, dat ik als een huis voor het koninkrijk gebouwd heb, door mijn sterke macht en ter ere van mijn majesteit?' (vs. 30), stoot de Heere hem neer, totdat hij 'de Allerhoogste en prees en verheerlijkte Hem Die eeuwig leeft' (vs. 34).

In Belsazar leeft de vijandschap tegen God opnieuw op, en het beginsel van niet rekenen met de Allerhoogste komt droevig naar voren. God verschrikt hem door het schrift aan de wand: *Mené, Mené, Tekel, Ufarsin*, en Daniel laat komen om hem het gezicht uit te leggen.

Hoe ernstig klinkt het de onbeschaamde heerser in de oren: 'Wat u, Belsazar, zijn zoon, betreft, u hebt uw hart niet vernederd, hoewel u dit alles wist. U hebt zich verheven tegen de Heere van de hemel, want de voorwerpen van Zijn huis heeft men bij u gebracht. En u, uw machthebbers, uw vrouwen en

bijvrouwen hebben wijn eruit gedronken, en u hebt uw goden van zilver en goud, koper, ijzer, hout en steen geprezen, die niet kunnen zien en niet kunnen horen en geen kennis hebben. U hebt echter de God in Wiens hand uw adem is en aan Wie al uw paden toebehoren, niet verheerlijkt.’ (Dan. 5:22 en 23).

En dan gaat Daniël door:

Mené: God heeft uw koninkrijk geteld en Hij heeft er een einde aan gemaakt;

Tekel: U bent gewogen in de weegschaal, en u bent te licht bevonden;

Peres: Uw koninkrijk is verdeeld en het is aan de Meden en de Perzen gegeven.’

Plechtig eindigt de kroniek de historie van Babel als eerste wereldrijk:

‘In diezelfde nacht werd Belsazar, de koning van de Chaldeeën, gedood’. Zo wordt het profetisch woord vervuld, dat Jesaja, de zoon van Amoz had gesproken, ongeveer twee eeuwen te voren: ‘Zie, Ik zal de Meden tegen hen opzetten, die zilver niet achten en op goud niet belust zijn. Maar hun bogen zullen jongens verpletteren, zij zullen geen medelijden hebben met de vrucht van de buik, hun oog zal geen kind ontzien. Babel, het sieraad van de koninkrijken, de luister en de trots van de Chaldeeën, zal zijn als toen God ondersteboven keerde Sodom en Gomorra. Niemand zal er verblijven, nooit meer, en niemand, van generatie op generatie, zal er wonen. Geen Arabier zal daar zijn tent opzetten, en geen herder zal daar neerstrijken. Maar wilde woestindieren zullen daar neerliggen. Hun huizen zullen vol zitten met huilende uilen; struisvogels zullen er wonen en bokachtigen zullen er rondspringen. Hyena’s zullen janken in zijn verlaten burchten, en jakhalzen in zijn paleizen van verlustiging (Jes. 13:17-22).

6. Het profetisch Babel

Bij een vorige gelegenheid hebben we gezien, hoe Babel - als het eerste grote wereldrijk - te gronde gegaan is. Over die verwoesting van Babel wordt ons, behalve in Daniël, ook gesproken in Jesaja en Jeremia. Uit Jesaja haalden we al een gedeelte aan in het vorige nummer, en wel het 13e hoofdstuk. Toch denken we, dat deze profetieën een bredere strekking hebben. Jesaja profeteerde over Babel in het jaar dat Koning Achaz stierf (Jes. 14:28). Wanneer stierf

deze Koning van Juda? In 2 Koningen 18:1 vinden we het antwoord, namelijk in het *derde* jaar van *Hosea*. De profetie over Babel werd dus uitgesproken vóór de wegvoering van de *tien* stammen, ongeveer anderhalve eeuw voor de wegvoering van Juda, en dus ook lang voor dat het feit van de verwoesting plaats vond. Toch ziet Jesaja Babel op het hoogtepunt van zijn macht. Ook Jeremia spreekt ons in het 50e en 51e hoofdstuk over de inneming van Babel. Voor ons vermoeden, dat de profeten Jesaja en Jeremia, met name de eerste, veel verder vooruit zien, hebben we twee bewijsgronden, die we hier willen aanvoeren. In Jesaja 13 en 14 gaat het eerst over Babel en zijn vernietiging, tot vers 24 van het veertiende hoofdstuk. Daarna gaat het over Assur en Filistéa. Nu is historisch genomen Assyrië door Babel onderworpen, waaruit we kunnen aannemen, dat de profetische blik verder reikt dan de historie van deze volken. De profeet richt het oog op de dag van de Heer, die nog toekomstig is.

Ten tweede wordt in Jesaja (14:13; 14) gesproken over een koning van Babel, die in zijn hart zegt: 'En ú zei in uw hart: Ik zal opstijgen naar de hemel; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde. Ik zal opstijgen boven de wolkenhoogten, ik zal mij gelijkstellen met de Allerhoogste. Hiervan is het ongetwijfeld zeker, dat hier niet gesproken wordt over Nebukadnézar.

Wel weten we, dat hij zich verhief, maar we hebben geen enkel bewijs, dat hij 'de berg van de samenkomst aan de zijden van het noorden, dat is de Olijfberg, heeft uitgekozen om zijn luisterrijke troon te dragen. Integendeel, wij krijgen veel meer de indruk, dat deze Koning alles doen liet door zijn veldheren, en zelfs Jeruzalem zijn koninklijke tegenwoordigheid niet waardig keurde.

We geloven, dat dit alles nog toekomstig is. Deze koning, waarvan in de verzen 13 en 14 sprake is, 'die de aarde deed sidderen, de wereld een woestijn maken, de koninkrijken doet beven' (vs. 16; 17). Hij zal zijn troon op de Olijfberg stellen en goddelijke verering voor zich *opeisen*. *We menen, dat we in deze man de beginselen van Babel verenigd aanschouwen: geweld, tegenstand, onafhankelijkheid, geen vrees voor God, afgodendienst*. Begrijp me goed. We zien hier geen beginselen, we worden op een *vorst* gewezen, maar dan wel op een, die naar de genoemde beginselen, de beginselen van Babel, zich openbaart. We willen nog wijzen op Psalm 48:3: 'Mooi van ligging, een vreugde voor heel de aarde, is de berg Sion aan de noordzijde, de stad van de grote Koning!' Door deze woorden zien we waarop Jesaja doelt: Het is de berg Sion.

Zo zal ook in de toekomst gebeuren wat Jesaja in hoofdstuk 14:7 zegt: 'Nu komt heel de aarde tot rust en stilte. Men breekt uit in gejuich.' En niet minder, wat we lezen in Jeremia 50:4 en 5: 'In die dagen en in die tijd, spreekt de HEERE, zullen de Israëlieten komen, zij en de Judeeërs tezamen (...) Zij zullen komen en bij de HEERE gevoegd worden met *een eeuwige verbond, het zal niet vergeten worden*. Deze woorden spreekt Jeremia uit te midden van de profetieën tegen Babel, tegen het land van de Chaldeeën.

Hiermee geloven we een aanwijzing te hebben gegeven, dat we behalve een *historisch* Babel ook een *profetisch* Babel in de Schrift voor ons zien. Zonder tegenspraak, 'het gouden hoofd, 'het sieraad van de koninkrijken is niet meer. Andere rijken hebben de regering en macht in de wereld overgenomen. Zoals we al zeiden: Medië, Griekenland en Rome zijn Babel opgevolgd.

Maar al keren we nooit meer tot het historische Babel terug, we vinden in de borst van zilver, in 'de dijen van koper en in de voeten van ijzer, het leven van het hoofd terug, waardoor het ons tevens duidelijk wordt, dat de Schrift van Babel blijft spreken tot in het laatste Boek, ja juist daarin: het Boek van de Openbaring. Alleen wanneer Christus de regering ter hand neemt, is er geen gedachtenis meer van Babel. Dan is het uitgeroeid: 'Ik zal van Babel naam en overblijfsel uitroeien, zoon en kleinzoon, spreekt de HEERE' (Jes. 14:22).

Nog willen we één plaats uit de profeten aan halen. Deze plaats geeft ons een blik op wat Babel ook is naar de gedachten van God. We vinden dan tevens hierin een geleidelijke overgang naar het profetische boek van het Nieuwe Testament, waar ook over Babel veel gesproken wordt. We denken aan Zacharia 5. Daar is sprake van goddeloosheid. Maar deze goddeloosheid wordt weggevoerd uit Israël. 'En Hij zei: Dit is vrouw Goddeloosheid. Hij wierp haar terug midden in de efa en Hij wierp het loden gewicht op de opening ervan (...) Toen zei ik tegen de Engel Die met mij sprak: Waar brengen zij deze efa heen? Hij zei tegen mij: Naar *het land Sinear* om voor haar een huis te bouwen. Is het gereed, dan wordt zij daar op *haar voetstuk geplaatst*. Zo zien we, hoe God Babel (het land Sinear) beschouwt. Daar in Babel is de goddeloosheid op haar juiste plaats. Babel is de bodem, waar de goddeloosheid volkomen wordt. Hoe ernstig! Wat een licht valt hier op deze stad van de ongerechtigheid. Er is waakzaamheid nodig om voor Babels beginselen en boosheid bewaard te blijven.

Laten we nu kijken hoe het Boek van de Openbaring ons over Babel spreekt en wel in de hoofdstukken 14, 16, 17 en 18. Onze eerste opmerking is, dat we in de twee eerstgenoemde hoofdstukken de korte mededeling vinden van Babels val.

‘En een andere, een tweede engel volgde en zei: Gevallen, gevallen is het grote Babylon, dat van de wijn van de grimmigheid van haar hoererij alle naties heeft laten drinken’ (14:8).

‘En het grote Babylon werd voor God in herinnering gebracht om haar de drinkbeker van de wijn van de grimmigheid van zijn toorn te geven’ (16:19).

In hoofdstuk 17 en 18 wordt ons hierover uitvoerig mededeling gedaan. In hoofdstuk 17 wordt gesproken over het oordeel van de grote hoer:

- die op vele wateren zit (vs. 1);
- en daarna wordt ons een beschrijving gegeven van de hoer, die haar naam op haar voorhoofd draagt: *Verborgenheid, het grote Babylon*, de moeder van de hoeren en van de gruwelen van de aarde (vs. 5);
- Zij is gezeten op zeven bergen (vs. 9);
- en wordt gedragen door het beest (vs. 7);
- Zij wordt gehaat, eenzaam en naakt gemaakt, haar vlees wordt gegeten, met vuur wordt zij verbrand (vs. 16).

Wat wordt nu hier verstaan onder Babylon? Bij het beantwoorden deze vraag willen we dan allereerst wijzen op Openbaringen 2:13. Daar wordt ons van de gemeente te Pergamus gezegd: ‘Ik weet, waar u woont, daar *waar de troon van de satan is*. De gemeente van Christus – en nu denken we aan *al de belijders bij elkaar*, hetzij ware of naamchristenen - heeft de plaats van afzondering verlaten. Zij heeft zich met de wereld vermengd, en nu is haar woonplaats deze wereld, waar zij een plaats van rust en eer heeft gezocht, maar waar ook de troon van de overste van deze wereld, de satan, is. Die gemeente, alweer als geheel genomen, heeft niet vastgehouden aan het Hoofd, aan Christus. De gemeente heeft haar Bruidegom verloochend. Uitgezonderd de ware gelovigen – de wijze maagden, die de Bruidegom met brandende lampen tegemoet gaan – die opgenomen worden in de hemel (lees Openb. 3:7-13),

wordt de gemeente door de Heer uit de mond gespuwd, en blijft dan 'arm en blind en naakt op deze aarde voor God achter. Haar macht op deze aarde neemt toe. Staatkundige en politieke machten werken met haar samen. Het herstelde Romeinse rijk (het beest) maakt gebruik van haar. In plaats van te lijden, heerst ze. Zij is dronken van het bloed van de heiligen. Zij vervolgt en haat Gods volk op aarde. Zij is de hoer, de Bruid, die de Bruidegom, naar wiens naam zij zich noemde, ontrouw werd. Maar die macht is enkel voor een tijd. Haar heerlijkheid — n.l. in de ogen van de mensen - gaat verloren! De machten, die zich van haar bediend hebben, keren zich tegen haar. 'Dezen hebben enerlei bedoeling. Zij strijden tegen Christus (Openb. 17:14), maar dan ook tegen de bedorven Christenheid, de ontrouwe Bruid. Zij haten haar en stoten haar van de troon van haar heerlijkheid: Rome, de stad op zeven bergen, gaat ten onder.

Laat ons nu nog een ogenblik stilstaan bij het volgend hoofdstuk. In het achttiende hoofdstuk wordt ons opnieuw over Babylon gesproken; over hetzelfde Babylon van het vorige hoofdstuk, maar zoals het door de staatkundige machten afgestoten is. De ontrouwe gemeente heeft hier haar macht verloren. Zij is een gevangene van de machten van deze aarde en wordt ons hier in al haar ellende voorgesteld. Al haar ongerechtigheid, eerst nog achter het kleed van godsdienst verborgen, komt tot volle ontwikkeling. Haar melaatsheid wordt volledig zichtbaar. 'Gevallen, gevallen is het grote Babylon, en het is een woonplaats van demonen en een bewaarplaats van elke onreine geest en de bewaarplaats van elke onreine en gehate vogel geworden' (vs. 2). Hoe treffend is die naam Babylon voor deze ontrouwe goddeloze naamchristenheid. Zoals Zacharia ons Babel schildert als het land, waar de goddeloosheid haar fundament vindt, en Daniël ons het hof van Babel beschrijft als de bakermat van afgoderij, en het dal van Dura met het grote gouden beeld als bewijs voor de dwang, die de afgodische gewelddaan oefent op het geweten van de getrouwe, zo vinden we ook hier de verworpen kerk als een bewaarplaats voor onreine geesten, als de woonplaats van de duivelen. De volken heeft zij dronken gemaakt met de wijn haar hoererij en door haar weelde heeft zij de kooplieden van de aarde rijk gemaakt. Wat een verschil met de gemeente uit de handelingen van de Apostelen! Wat een verschil met de ware, met de dan al in de hemel verheerlijkte Bruid. Haar zonden zijn opgestapeld tot aan de hemel en God heeft Zich haar ongerechtigheden herinnerd (vs. 5). En toch, is zij blind voor haar toestand. Geestelijk blind. Zij

roept het in zelfgenoegzaamheid uit: 'Ik zit als koningin en ben geen weduwe, en zal helemaal geen rouw zien (vs. 7b). Maar, zie wat God doet!

Hij treedt onmiddellijk met haar in het gericht. Hier geen koningen of menselijke machten! Nee, God werkt zonder tussenkomst. En die haar liefhadden hebben verdriet over haar. Zij zien de rook van haar brand. Zij roepen: 'Wee, wee, de grote stad Babylon, de sterke stad! Want in één uur is uw oordeel gekomen.'

Zij was een lust voor het oog (vs. 12-15). En alles gaat in één uur voorbij. Wat een ernstig woord voor ons. Want de belijdende Christenheid gaat die dag snel tegemoet. De beginselen zijn al in kiem aanwezig, ja nog meer, ze gelden al. Daarom is in onze tegenwoordige tijd dan ook het woord al van toepassing: 'Gaaf uit van haar.

En in de hemel is vreugde! Het bloed van de heiligen is gewroken en ook door dit ontzettend einde zal God verheerlijkt worden. De Heilige en Rechtvaardige kan in lankmoedigheid het oordeel lang uitstellen, maar eens *moet* het komen; want God is de Heilige God!

Hoe aangrijpend zijn de volgende woorden: 'En één sterke engel hief een steen op, als een grote molensteen, en wierp die in de zee en zei: Zó zal de grote stad Babylon met geweld neergeworpen worden, en zij zal geenszins meer gevonden worden (Openb. 18:21).

7. Triomf over Babel

Uw glorie gaat ten afgrond mede,
 Hier klinkt geen muziek of vreugd festijn;
 't Gewormte zal uw legerstede,
 De made zal uw deksel zijn.
 Wat is de blauwe hemel verre!
 Wat viel gij diep, gij morgenster,
 Gij blonde zoon van de dageraad!
 Wat zijt gij vroeg, o werelddwinger!
 Omvergeworpen door Gods vinger,
 Gebannen naar uw eigen plaats !

Gij hebt Jahweh 't hoofd geboden,
 En sprak: 'Ver boven zon en maan,
 'Te midden van de berg van de goden
 'Zal ik mijn zetel neerslaan!
 "k Wil hoger dan de hemelen varen,
 'Ik wil de Almachtige evenaren
 'En delen in Zijn Koningsglans!
 Daar schoot Zijn bliksem uit de wolken,
 En ja! in des afgronds diepste kolken,
 In 't hart van de helle ligt gij thans.

'Ik, spreekt de Heer van de legerscharen,
 'Ik zelf zal opstaan tot de strijd, .
 'k Zal Babels kroost of nakroost sparen,
 'Haar puin zelfs is 't verderf gewijd.
 'Ik zal haar tot een kuil van de draken,
 'Een egelsnest, een slijkpoel maken,
 'Een nameloze wildernis!
 'Lang kan ik dulden en verdragen,
 Maar is in 't eind Mijn uur geslagen,
 'Dan toon Ik wat vergelden is!

Uit: J. J. L. Ten Kate's gedichten.

Edom

‘Vanwege het geweld tegen uw broeder Jakob zal schaamte u bedekken en zult u voor eeuwig uitgeroeid worden’.

Obadja :10

1. Broedervolken

Edom en Israël, de nieuwe namen door God gegeven aan Ezau en Jakob, deze nieuwe namen worden de hele Schrift door steeds gebruikt door de Heilige Geest, de Auteur van het Goddelijke Woord.

Ze leefden eens in één tent, Edom, de onheilige, en Israël, de zoon van de belofte. Eén zelfde moeder - Rebekka - schonk ze het leven; Eén zelfde vader - Izaak - had beiden lief. *Maar Ezau had geen oog voor de toekomst.* Helaas, ook Edom heeft geen vooruitzicht; de kinderen van Ezau gaan een sombere dag tegemoet: *ze zullen uitgeroeid worden in eeuwigheid.*

Arme, beklagenswaardige Ezau! Hij leefde bij het heden; riep in onheilige onverschilligheid uit: ‘Wat moet ik dan met het eerstgeboorterecht?’ Hij schatte de aardse dingen in waarde; een linzensoep. ‘Zie ik ga toch sterven’. En daarom, zoals zo vele duizenden mensen na hem, in de oude en nieuwe bedeling geroepen hebben: ‘Laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij!’ (Jes. 22:13; 1 Kor. 15:32), zo roept ook hij uit: ‘Laat mij toch slurpen van dat rode, dat rode daar, want ik ben moe’ (Gen. 25:30). Aangrijpend ernstig gaat dan de Heilige Geest verder: ‘Daarom gaf men hem de naam *Edom*’. Edom

is de naam, van de ongoddelijke gegeven tot een voortdurende herinnering aan de minachting van de heerlijkste zegen.

Eeuwen later – maar wat zijn 15 eeuwen voor Hem, bij wie duizend jaren zijn als één dag? -- als in het hart van Israëls zaad twijfel is aan Jahweh's liefde tot hen, welke twijfel zich uit in de woorden: 'Waarin hebt U ons liefgehad?', spreekt God de kinderen van Jakob toe met de ontroerend mooie woorden: 'Was Ezau niet de broer van Jakob? spreekt de HEERE. Toch heb Ik Jakob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat' (Mal. 1:2, 3).

2. Haat tegen Jakob

'Ezau haatte Jakob (...) en Ezau zei in zijn hart (...) ik zal mijn broer Jakob doden' (Gen. 27:41).

Die haat is nooit overgegaan! Ze is blijven voortbestaan in de harten van Ezau's kinderen. Maar al brandt de haat in het hart van de onheilige, de God van Jakob waakt; Hij behoedt het voorwerp van Zijn vrijmachtige genade. 'Welzalig is hij die de God van Jakob tot zijn hulp heeft' (Ps. 146:5).

Bij de eerste ontmoeting, 21 jaar na de scheiding (Gen. 33), neigt God het hart van Ezau, en Jakob vindt genade in de ogen van zijn broer. 'Maar Ezau snelde hem tegemoet, omarmde hem, viel hem om de hals en kustte hem; en zij huilden' (Gen. 33:4). Maar beiden gaan weer hun eigen weg. Ezau keerde naar Seir. 'Ik heb het Seir gebergte aan Ezau in bezit gegeven' (Deut. 2:5).

En aan het graf van hun vaders, weer 23 jaar later, reiken de tweelingbroeders nog eenmaal elkaar de hand. De laatste keer!

Maar hun nakomelingen? We kennen de geschiedenis van Israël. Die van Ezau's geslacht wordt hier in hoofdlijnen uitgezet. Maar eerst wordt u nog herinnert aan de woorden van vader Izak: 'Wat kan ik dan nog voor je doen, mijn zoon? (...) Zie, van de vruchtbare streken van de aarde zal je woongebied zijn, en van de dauw van de hemel van boven. Van je zwaard zul je leven en je broer zul je dienen. Maar als je tot macht komt, zul je zijn juk van je nek afrukken' (Gen. 27:37-40).

Hij *werd* gezegend, Ezau! Talrijk en machtig waren zijn nakomelingen. In Genesis 36 wordt ons een opsomming gegeven van de kinderen, die hij kreeg bij zijn drie vrouwen; bij Ada, de Hethietische; Aholibama, de Hevietische; en Basemath, de Ismaëlietische ; waaronder de namen van *elf* vorsten worden genoemd. En in het 12e vers van dit hoofdstuk lezen we, dat Amalek een kleinzoon van Ezau was, dezelfde Amalek, van wie Bileam heeft geprofeteerd: *'Amalek is de voornaamste van de heidenvolken, maar zijn einde is dat hij ten onder gaat'* (Num. 24:20). Deze zoon van Ezau was een voortdurende belager van Jakobs zaad en 'zijn gedachtenis moest van onder de hemel worden uitgeroeid'. Mozes roept uit: 'Vergeet het niet!' (Deut. 25:19).

Dit stammenvolk van de Edomieten, die reeds een reeks van koningen hadden voordat een koning regeerde over de kinderen van Israël, bewoonde het land Seir, ten zuiden van Juda gelegen en openbaarde zich op twee manieren vijandig tegen Israël. En letten we er nu wel op, dat we van Edom ook later in de profeten vernemen, wat ons in de geschiedenis meegedeeld wordt, n.l. dat dit broedervolk vijandschap toont en geweld pleegt, als Israël in de ongunstigste omstandigheden verkeert. De *zwakke* aanvallen en de *ellendige* en *hulpbehoevende* te verachten en slecht te behandelen, is een gruwel in Gods oog, en deze beide dingen worden bij Edom gevonden. Want we lezen, dat *Amalek* onder de kinderen Israëls in de woestijn in de achterhoede aanviel, bij alle *zwakken*, terwijl u *moe* en *uitgeput* was (Deut. 25:18), en van *Edoms koning* vernemen we, dat hij Mozes *weigert door het land te laten trekken*, en dat hij hem *'met het zwaard tegemoet komt'* (Num. 20:18, 20), hoewel hij later de kinderen Israëls 'voedsel voor geld' en 'water voor geld' heeft gegeven (Deut. 2:28, 29).

'Van je zwaard zul je leven en je broer zul je dienen', zo luidde de profetie van Izak. 'Uw broeder dienen'. Dit woord was in overeenstemming met dat andere, tot Rebekka gericht, al voor de tweelingbroers geboren waren: 'Het ene volk zal sterker zijn dan het andere en de meerdere zal de mindere dienen' (Gen. 25:23).

Ezau zou Jakob dienen; Israël zou sterker zijn dan Edom! En de geschiedenis heeft de profetie al gedeeltelijk bevestigd en zal haar volkomen bevestigen. De historie heeft het al bevestigd. Want, het gebeurde in de dagen van Saul, dat de Edomieten met gunstig gevolg bestreden werden en in de dagen van David werden de kinderen van Seir door de dappere zoon van Isak geheel onderworpen en hun land tot een plaats voor de garnizoenen gemaakt (2 Sam.

8:14; 1 Kron. 18:13). *'Maar als je tot macht komt, zul je zijn juk van je nek afrukken'*. Dit gebeurde al in de dagen van Salomo.

De tuchtigende hand van de Heer kwam over Salomo, omdat 'zijn hart van de HEERE, de God van Israël, Die hem tweemaal was verschenen, was afgeweken'. God verwekte drie tegenstanders: Hadad, de Edomiet, Rezon en Jerobeam. Toen Hadad, de gunsteling van een Egyptisch koning, vernam dat David en Joab gestorven waren, zei hij tot Farao: 'Laat mij gaan, dan trek ik naar mijn land'. Daar trad hij op als Salomo's tegenstander, en hoewel wij verder daarover niets vernemen, meldt de geschiedenis toch, dat er herhaaldelijk strijd was tussen de koningen van Juda en Edom. Het zuurdeeg werkte door. In de dagen van Josafat was er geen koning in Edom, maar een stadhouder van de koning (1 Kon. 22:48). Maar we lezen, hoe 'Amasia Edom in het Zoutdal versloeg, tienduizend man' (2 Kon. 14:7; 2 Kron. 25:14). Edom verliest van Joram, de zoon van Josafat. 'In zijn dagen kwam Edom in opstand tegen het gezag van Juda, en stelde een koning over zich aan' (2 Kron. 21:8). Joram trok evenwel met zijn hele strijdmacht tegen Edom op in de nacht en sloeg de Edomieten (vs. 9). Alsnog 'bleef Edom in opstand komen tegen het gezag van Juda, tot op deze dag' (vs. 10).

Een zeer treurige rol heeft Edom gespeeld in de dagen, dat Israëls smeltkroes op het heetst gestookt werd (dat Israël het meest beproefd werd). Toen Nebukadnezar het land met zijn legers overstroomde en Jeruzalem in sloot, openbaarde zich de lage vijandschap van de Edomieten op een afschuwelijke wijze. Obadja vertelt er van, (vs. 11), en de psalmist roept in psalm 137 uit: 'HEERE, denk aan de Edomieten, aan de dag dat Jeruzalem viel, toen zij zeiden: Haal neer, haal neer die stad, tot op haar fundament!' (Ps. 137:7). Edom is een bondgenootschap met Babel aangegaan. Geen betere gelegenheid was er om het broedervolk te doden, dan met de machtige arm van de geweldigen heerser van de Eufraat. Een werkzaam aandeel schijnt Edom toen aan de belegering niet genomen te hebben. Maar door vijandschap gedreven, probeerde het een algehele verstoring te veroorzaken om de vreugde te kunnen ervaren, Jakob vernederd te zien. Helaas, het scheen of God Zijn hand van hen had afgetrokken! De kinderen van Juda verlaten het Sierraadland en de geliefde stad, en treuren in het land van hun ballingschap. Maar toch – het woord van de Heer zal bestaan. 'De meerdere zal de mindere dienen'. Edom wordt vernederd! Obadja roept uit: 'Zo zegt de Heere HEERE over Edom (...) Zie, ik heb u klein gemaakt onder de heidenvolken; diep veracht wordt u. De

overmoed van uw hart heeft u bedrogen' (vs. 1-3). Juist die verheffing was God een gruwel. 'Al verhief u zich als een arend, en al bouwde u uw nest tussen de sterren, ook vandaar zou Ik u neerhalen, spreekt de HEERE' (vs. 4). Ja, het woord van de Heer zal bestaan!

Niet alleen in oordeel over al zijn vijanden en de haters van Zijn volks. Hij zal de heerlijke, onvoorwaardelijke beloften, aan Abraham geschonken, vervullen. In Christus zijn al Zijn beloften ja en amen. De heerlijkheid van de Zoon van David zal gezien worden en het volk van de verkiezing, het zaad van Israël, zal met de Messias gezegend worden. Niet altijd zullen zij in ballingschap omzwerven, en niet altijd in verstrooiing omzwerven op aarde. God heeft weinigen na de zeventigjarige ballingschap teruggevoerd in het land; zij waren de getelden voor Zijn aangezicht (Ezra en Nehemia). Maar eenmaal zal God alle stammen in het land voeren. 'Op die dag zal Ik oprichten de vervallen hut van David. Zijn scheuren zal Ik dichtmaken, en wat aan hem is afgebroken, zal Ik oprichten, Ik zal hem opbouwen als in de dagen van oude tijden af; zodat zij de rest van Edom in bezit zullen nemen, en alle heidenvolken waarover Mijn Naam is uitgeroepen, spreekt de HEERE, Die dit doet' (Am. 9:11-12).

3. Edom's toekomst

Maar als God Zijn genade verheerlijken zal over Zijn volk, dan zullen tegen God opstaan, allen, die Hem en Zijn volk vijandig zijn. Alle volken zullen zich tegen Hem en de Gezalfde keren. De legerscharen zullen opkomen over de breedte van de aarde en Palestina zal het land zijn waar ze samenkomen, en Jeruzalem de stad van de ontmoeting zijn. Want Jeruzalem is de stad van de grote Koning. En in hun woede tegen God vinden we al die volken in het land van Edom verzameld. Edom is in bondgenootschap met de vijanden van Gods volk! Hoe verschrikkelijk woedt Ezau tegen Jakob! Zelf blijft hij in de achterhoede; hij staat op de kruising van de weg om degenen van hen die ontkomen waren, uit te roeien. Hij verrijkt zich met de buit. Hij wordt uitgeleid door zijn bondgenoten tot aan de grens, maar wordt door zijn vredegenoten bedrogen. Zij zijn sterker dan Edom en doorzoeken zijn bezit op zoek naar zijn verborgen schatten! (Ob. :14, 7, 6). Hij verblijdt zich over de kinderen van Juda en zette een grote mond op, op de dag van hun ondergang (vs. 12). Maar de dag van de Heer is nabij.

Al die heidenen zullen vergelding ontvangen en Edom wordt een verschrikkelijk oordeel aangekondigd. 'Kom naar voren, heidenvolken, om te luisteren! Sla er acht op, natiën! (...) Want de grote toorn van de HEERE richt zich tegen alle heidenvolken, Zijn grimmigheid tegen heel hun legermacht (...) Want Mijn zwaard is dronken geworden in de hemel. Zie, het zal neerdalen op Edom, (...) *Want de HEERE richt een offer aan in Bozra (hoofdstad van Edom), een grote slachting in het land Edom*' (Jes. 34:1-6).

Wie zal de pers van de toorn van God ingaan? Jesaja vraagt: 'Wie is Deze Die uit Edom komt, in helrode kleding uit Bozra? 'Ik ben het, Die spreek in gerechtigheid, Die machtig ben om te verlossen'. 'Waarom is dat rood aan Uw gewaad?' 'Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij. Ik heb hen vertreden in Mijn toorn, hen vertrappt in Mijn grimmigheid (...) Want de dag van de wraak was in mijn hart, en het jaar van Mijn verlossen was gekomen.... Ik heb de volken vertrappt in Mijn toorn' (Jes. 63:1-6).

'De HEERE heeft een rechtszaak met de volken; Hij zal een rechtszaak voeren met alle vlees' (Jer. 25:31). 'Edom zal worden tot een verschrikking (...) Zie, als een arend stijgt hij op, komt hij aanzweven, spreidt hij zijn vleugels uit over Bozra. Het hart van de helden van Edom zal op die dag zijn als het hart van een vrouw in barensood' (Jer. 49:17-22).

Wat een toekomst! Ons hart beeft, als we door de mond van zes profeten het oordeel over de kinderen van Ezau horen aankondigen. En hoe grijpt ons dit des te meer aan, als we voor ons oog de tent van Izak zien en we ons de twee jongentjes voorstellen, spelend onder Rebekka's oog. Hoe verschillend was hun openbaring! Wat een onderscheid, ook in de toekomst van hun nageslacht!

Ezechiël roept uit: *'Omdat Edom uit enkel wraakzucht gehandeld heeft tegen het huis van Juda zal Ik Mijn hand tegen Edom uitstrekken door de hand van Mijn volk Israël'* (Ezech. 25:12-14).

En opnieuw in Ezechiël 35:15: *'Overeenkomstig uw blijdschap over het erfelijk bezit van het huis van Israël, omdat het verwoest is, zo zal Ik bij u doen. U, Seirgebergte en heel Edom, zult geheel en al een woestijn worden! Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben'*.

‘Edom zal worden tot een woeste wildernis vanwege het geweld tegen de Judeeërs: in hun land hebben zij onschuldig bloed vergoten. Maar Juda zal voor eeuwig blijven, Jeruzalem van generatie op generatie’ (Jl. 3:19, 20).

Jehova duldt de haat in het hart van Edom tegenover zijn broedervolk Israël niet; brengt vergelding over de handelingen van geweld; vernedert hen om de *trotsheid* van hun harten en stoot neer, wie zich tegen Zijn volk, Hem dierbaar als Zijn oogappel, verheft.

Voor Israël breekt een mooie dag aan: ‘Verlossers zullen de berg Sion opgaan’ (Ob. :21). Zalig hij die in dit leven, Jakobs God ter hulpe heeft! Maar Edom!

‘Dan zal het huis van Jakob een vuur zijn, het huis van Jozef een vlam, en het huis van Ezau zal tot stoppels worden; zij zullen tegen hen ontbranden en hen verslinden, zodat er geen ontkomene zal zijn voor het huis van Ezau, want de HEERE heeft gesproken!’ (Ob. :18). Zoals Babel, zo ook heeft Edom geen toekomst!

Ninevé

1. Haar ontstaan en bloei

In een van die grote vlakten in het Midden-Oosten, vlakbij de hof van Eden, waar Abraham was geboren, en waar de ark rustte op de berg Ararat, lag eens 'de grote stad Ninevé', die wij wel mogen aanmerken als een van de eerste grote steden die gebouwd is.

Noach was een man van 700 jaar oud, toen men Ninevé bouwde. Zijn kinderen en klein kinderen groeiden rondom hem op, en zonder twijfel heeft hij hun verteld van de ontzettende gevolgen van de zonde, en van de groten watervloed, die aan het leven van vele duizenden mensen een einde had gemaakt.

Een van zijn kleinzonen, Nimrod, schijnt geen aangenaam en vriendelijk karakter te hebben gehad, want zijn naam betekent 'oproerige'. Hij is op de nieuwe aarde, na de zondvloed, de eerste van wie wij lezen: 'die begon een geweldenaar op de aarde te worden. Hij was een geweldig jager voor het aangezicht van de HEERE' (Gen. 10:8, 9). Zijn levensbeginsel was hoogmoed; hij stond er naar een groot man te worden in de wereld; en in het Oosten spreekt men heden ten dage nog over hem als de eerste mens, die een kroon droeg, en 'koning' genoemd werd.

De Bijbel leert ons, dat 'het begin van zijn koninkrijk bestond uit Babel, Erech, Akkad en Kalne in het land Sinear. Uit dit land is Assur weggegaan en hij bouwde Ninevé' (Gen. 10:11). Als men een kaart van Azië wil ter hand nemen,

zal men zien, waar deze eerste en grote hoofdstad van de oudheid stond. Aan de ene zijde van de rivier de Tigris zal men de nieuwere stad Mosul vinden. Op een grote vlakke aan de overkant stonden de muren, waarvan ik u nu wil vertellen, die Noachs kleinzoon begon te bouwen, en die Noach ongetwijfeld heeft gezien, omdat hij nog 250 jaar leefde, nadat Ninevé gegrondvest werd.

Laten wij eens een bezoek brengen aan de stad van de 'geweldig jager', 1500 jaar later. Toen Nimrod voor het eerst daar kwam, kan het niet veel meer geweest zijn dan een dun bevolkte vlakke, waar de sporen van de zondvloed nog duidelijk zichtbaar waren. Maar wat een wonderlijke en ontzagwekkende indruk geeft zij na 15 eeuwen! Een reis van zestig mijl (drie dagreizen doorsnee volgens Jona 3:3) is nodig om rond haar te trekken; haar muren zijn 100 voet hoog; en 1500 torens zijn op die muren gebouwd, om haar tegen de vijand te kunnen verdedigen. Elke toren is 200 voet hoog, terwijl de muren zo breed zijn, dat vier wagens naast elkaar daar op rijden kunnen. Acht jaar lang is er door 140.000 mensen aan werkt om Ninevé tot zo'n sterkte en luister op te voeren. Bedenkend dat het getal van degenen die 'het verschil tussen hun rechter- en hun linkerhand niet weten' (Jona 4:11), d.w.z. de kinderen onder de 3 of 6 jaar, 120.000 bedraagt, dan heeft de gehele bevolking bestaan uit ongeveer 2 miljoen mensen, wat ook overeenkomt met de weidse bouwtrant.

Wanneer wij langs de Tigris, die door de stad stroomt, wandelen, dan zien wij prachtige paleizen en tempels, omringd door tuinen en terrassen, die tot aan de rivier afdalen. Hoog boven hen, met terras op terras van gehouwen steen, verheft zich het majestueuze paleis van de koning. Gebeeldhouwde leeuwen van wit albast, met vleugels als arenden, staan aan de beide zijde van de ingang; en in grote zalen zien wij stenen van verschillende kleuren, bedekt met opschriften, schitterend en glinsterend door de stralen van de Oosterse zon. Op de ene muur zijn voorstellingen van veldslagen, belegeringen en overwinningen geschilderd; op de andere vindt men de afbeelding van de koning, omringd van zijn legeraanvoerders en hovelingen, terwijl de vijanden aan zijn voeten liggen; op een derde ziet men de afbeeldingen van dieren en bloemen, met de schitterendste kleuren geschilderd. De vloer is geplaveid met marmeren mozaïek, terwijl de zolders met ivoor en kostbare houtsoorten zijn ingelegd, en ondersteund worden door zilveren en gouden pilaren. Priesters en prachtig geklede hovelingen lopen rond. De tonen van de muziek treffen van tijd tot tijd ons oor. Heerlijke geuren komen ons uit de koninklijke tuinen

tegemoet. Strijdwagens en ruiters te paard vliegen door de straten en de roem van de 'grote stad' wordt overal vernomen. Zo was Ninevé.

Maar, helaas! die grote, prachtige, sterke stad was ook groot en sterk in de zonde. Haar openbaring van goddeloosheid bereikte zo'n hoogte, dat de heilige en rechtvaardige God besloot haar te verdelen, als zij zich niet bekeerde.

2. Ninevé's bekering en nieuwe afwijking

Op een zekere dag, toen de koning te midden van zijn hovelingen in zijn prachtig paleis zat, werd hem de boodschap gebracht, dat het in de hele stad onrustig was. Een man in vreemde kleren, die zei een Israëliet te zijn, en zichzelf een profeet noemde, had sinds de morgen door de straten geroepen: 'Nog veertig dagen en Ninevé wordt ondersteboven gekeerd!'

Het was Jona, de gezant van de ware en levende God, gezonden om de bewoners van Ninevé tot bekering te bewegen. En hij werd niet tevergeefs gezonden. De trotse harten werden gebroken. De Ninevieten bekleedden zich met zakken, deden as op hun hoofden, en riepen een vasten uit, onder het gevoel van de last van hun vele en grote zonden. Ja, zelfs de koning stond op van zijn troon, deed zijn koninklijke kleed uit, en bedekte zich met een zak en zat neer in de as. De koning vaardigde een bevel uit, luidende: 'Mens en dier, runderen en schapen, mogen niets eten, niet grazen en geen water drinken. Mens en dier moeten in rouwgewaden gehuld zijn en met kracht tot God roepen. Zij moeten zich bekeren, ieder van zijn slechte weg en van het geweld dat aan zijn handen kleeft. Wie weet zal God Zich omkeren, berouw hebben en Zijn brandende toorn laten varen, zodat wij niet omkomen!' (Jona 3:7-9). De Heer hoorde naar hun geroep, en spaarde Ninevé.

Hoe gelukkig zouden de Ninevieten geweest zijn, als zij doorgedaan waren in de vreze Gods. Maar, helaas! hun berouw en goede voornemens gingen even spoedig voorbij als Jona's wonderboom. Negentien jaar later is Ninevé nog groter en prachtiger dan toen — zij is de schrik van de hele wereld geworden, haar tranen zijn nu opgedroogd - haar hoogmoed reikt tot aan de hemel. Een hooghartige monarch, die Gods niet vreest, zwaait er de scepter. Maar God besluit 'de vrucht van de trots van de koning van Assyrië en de glans van zijn hooghartige oogopslag zal vergelden' (Jes. 10:12).

Toen een gelovig man koning van Juda was, kwam Sanherib, die trotse en goddeloze vorst, met een ontzettend groot leger tegen Jeruzalem, en lasterde de God van Israël. De Ninevieten of Assyriërs waren gelegerd voor de muren van Jeruzalem. Hun helmen glinsterden in de stralen van de zon - allen waren zeker van de overwinning op de volgende dag. Maar een engel van de Heer kwam te middernacht en sloeg het leger, en 185.000 mannen lagen 's morgens dood in de vlakke! De trotse koning keerde vernederd en verslagen naar zijn stad terug. De Heer besloot zijn val volkomen te maken; want toen hij op zekere dag zijn knieën boog voor Nisroch, zijn god, sloegen twee van zijn zonen, Adramelech en Sarezzer, hem met het zwaard, en hij viel ontzield in zijn tempel neer (Zie 2 Kon. 19:37). Onder de regering van Esar-Haddon, een derde zoon van Sanhérib, kwam Ninevé weer tot haar vroegere luister én heerlijkheid, maar ook gingen de inwoners door met leven in allerlei gruwelen en kwaad. Ja, zij maakten de maat van hun zonden vol, en God zou haar laten ondervinden dat Hij met één woord al haar paleizen in puin kon laten storten, en haar miljoenen als kaf voor de wind kon laten vergaan.

Onder de vele en grote zonden, waaraan Ninevé zich schuldig maakte, was er een, die in het bijzonder Gods toorn opwekte, en waarover het rechtvaardige oordeel komen moest. Deze zonde heeft het karakter gedragen van de stichter, de 'geweldigste Nimrod', en openbaarde zich in zelfverheffing, lust tot verdelgen en uitroeien, die ontaardde in het smaden en verachten van Jahweh, Israëls God (zie Jes. 10:5-15; 36:14-20).

3. Ninevé geoordeeld

In het dorpje Elkos, in Galiléa, woonde tijdens de regering van koning Hiskia, een profeet van God, wiens naam was Nahum. In zijn jeugd had hij een groot aantal van zijn vrienden en nabestaanden door de koning van Assyrië in ballingschap zien wegvoeren. Hun huizen, leeg gelaten, stonden daar prijsgegeven aan de vijand of ter vernieling door de tand des tijds. Wij kunnen ons zo voorstellen, dat deze goede man vaak zeer treurig was, als hij dacht aan zijn onschuldige landslieden, die in een vreemd land zuchtten zonder dat iemand hun enige verlichting kon bezorgen. De naam van deze profeet betekent: 'Vertrouster'. God wilde door hem de verdreven tien stammen vertroosten, door hun de val van Ninevé en het hele Assyrische rijk te voorspellen.

De man Gods begint zijn profetie met de woorden: ‘De last van Ninevé!’ Dit was om hoorders en lezers voor te bereiden op de weeën en ellende, die over de goddeloze stad zouden komen. Wij willen enige voorzeggingen uitschrijven, en de letterlijke vervulling er op laten volgen.

‘En door een overstromende vloed zal Hij een vernietigend einde maken aan zijn plaats’ (Nah. 1:8).

In het derde jaar van de belegering van Ninevé trad de rivier de Tigris buiten haar oevers, en deed 20 ellen van de stadsmuur instorten, waardoor de vijand gelegenheid kreeg binnen de stad te komen en haar in te nemen. Dit was Nahum’s ‘overstromende vloed’.

‘Omdat zij vervlochten zijn als dorens, en dronken als dronkaards, zullen zij volledig verteerd worden, als dorre stoppels’ (1:10).

Het zou zijn op een tijd, dat de inwoners feest vierden en dronken waren, dat zij ‘vervlochten waren als dorens’. Terwijl de legers van de Ninevieten een groot feest vierden en vroegere overwinningen herdachten, deden de Meden een aanval, en richtten een grote slachting onder hen aan. Hierdoor trad Nahum’s tweede profetie in vervulling.

‘Roof zilver, roof goud! Er komt geen einde aan de voorraad: de rijkdom aan allerlei kostbare voorwerpen! Leeg, leeggeplunderd, verwoest’ (2:9-10).

Een grote menigte zilver en goud en andere schatten zouden worden weggenomen. De overwinnaar nam een grote massa goud en zilver met zich mee naar zijn koninklijke residentie Ecbatana.

‘De poorten van uw land zullen voor uw vijanden wijd geopend worden. Vuur zal uw grendels verteren..... Vuur zal u daar verteren, het zwaard u uitroeien, het zal u verteren als de treksprinkhanen’ (3:13, 15).

Vuur zowel als water zou de verwoesting helpen bevorderen; — ‘de grendelen van de poorten’ zouden door vuur verbrand worden. De koning van Ninevé, toen hij zag, dat zijn stad was ingenomen, ging naar zijn paleis, vergaderde in allerijl zijn rijkdommen, schatten en dienstknechten, stak zijn paleis in brand en kwam met al de zijnen om in de vlammen.

‘Uw hovelingen zijn als de veldsprinkhanen, uw ambtenaren als een sprinkhanenzwerm die zich op de omheiningen legt op koude dagen. Gaat de zon op, dan vliegen zij weg, zonder dat hun verblijfplaats bekend wordt. Waar zijn zij gebleven?’ (3:17. Zie ook Zefanja 2:15).

De verwoesting zou *volkomen* zijn. Hoewel hun menigte was als de sprinkhanen, zo zou de stad geheel in een puinhoop veranderen, zo dat haar plaats niet meer bekend zou zijn.

Nadat Nebukadnezar Babylon gebouwd had, werd Ninevé niet meer genoemd. Vele honderden jaren lang was er strijd onder de geschiedschrijvers, wáár haar ruïne zou gebleven zijn. De Tigris stroomde weer als vroeger door woeste vlakten, waar eenmaal Ninevé’s paleizen de bewondering van de wereld tot zich trokken. Ziedaar de vervulling van Nahums woorden: ‘Zonder dat hun verblijfplaats bekend wordt. Waar zijn zij gebleven?’ — ‘Hij zal Ninevé tot een woestijndorps maken, dor als een woestijn’, zegt Zefanja; ‘In het midden ervan zullen kudde dieren neerliggen, allerlei in groepen levende dieren’ (Zef. 2:13, 14).

Maar was er toen enig vooruitzicht, dat deze dingen gebeuren zouden? O, nee! evenmin als ten tijde van Noach iets van de aanstaande zondvloed te zien was. Hoe velen zullen de profeet Nahum voor een dwaas hebben gehouden! ‘Wat!? Ninevé, die koningin van de steden; die grote en machtige stad, zou vergaan!? Nee, dit is onmogelijk, geheel onmogelijk!’ zal wel als antwoord op de verontrustende profetie van de man uit Galiléa vernomen zijn. Maar het was Gods Woord, en het moest waar zijn. En 150 jaar, nadat Nahum geprofeteerd had - toen de man al lang in zijn graf rustte - viel de grote en machtige stad Ninevé. De legers van de Babyloniërs kwamen tegen haar en namen haar in.

Letterlijk is de profetie van Nahum vervuld geworden. En evenzo zullen alle voorzeggingen van het Oude en Nieuwe Testament in vervulling treden. Geen jota of tittel van Gods Woord zal voorbijgaan. Bedenk dit wel, u die dit artikel leest! Want ook voor u staan vele woorden in de Bijbel, waarover u misschien regelmatig glimlachend de schouders hebt opgehaald, maar die eens allemaal als de waarheid bevestigd zullen worden. Denk aan de ernstige woorden van de apostel Paulus, dat de Heere Jezus van de hemel geopenbaard zal worden ‘met de engelen van Zijn kracht in vlamvend vuur, als Hij wraak brengt over hen die God niet kennen en over hen die het evangelie van onze Heer Jezus niet gehoorzamen. Zij zullen als straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht van de Heer en van de heerlijkheid van Zijn sterkte’ (2 Tess. 1:8, 9). Als u

nog niet bekeerd bent, o haast u dan, voor 'die grote en vreselijke dag des Heeren' komen zal, waarop Hij het oordeel zal uitoefenen over allen die Hem ongehoorzaam zijn geweest.

4. Een woord van Philip Mauro

Wat de mensen nodig hebben is geen zedelijkheid, maar leven; niet eervol te sterven, maar de gave van het eeuwige levens te ontvangen; niet een behoorlijke begrafenis te krijgen, maar een weg te vinden dat uit dit rijk van de dood leidt. Tal van mensen hebben plannen uitgevoerd tot verheffing van de mensheid, maar slechts één Mens is er, die ons het eeuwige leven aanbiedt of ooit aanbood. Nooit heeft enig ander gezegd: 'Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven ook al sterft hij; en ieder die leeft en in Mij gelooft, sterft geenszins in eeuwigheid' (Joh. 11:25, 26). Hij alleen noemt zich een 'Bron van Levend Water' (Jer. 2:13; Joh. 4:14 en 7:38), en spreekt tot allen die de dorst van de dood lijden: 'Als iemand dorst heeft, laat hij bij Mij komen en drinken' (Joh. 7:37).

Filistéa

‘Hij zal beginnen Israël te verlossen uit de hand van de Filistijnen’

Richteren 13:5

Deze woorden, door een engel des Heeren gesproken tot de moeder van Simson, doen ons ongetwijfeld vragen: wie en wat waren de Filistijnen?

Waar wij bij het licht van Gods Woord reeds op Babel, Edom en Ninevé een blik mochten werpen in de vorige hoofdstukken, is het nu ons voornemen om de Filistijn te beschrijven, en de gedachten van God over dit volk meedelen.

1. Ontstaan

Filistijn, dat zeggen wil landverhuizer, vreemdeling of zwerver, is de juiste benaming voor hem, die volgens Genensis 10:13 en 14, nakomeling is van Mizraïm, en die dus oorspronkelijk Egypte tot zijn vaderland had. Van uit Egypte zijn de voorouders van de Filistijnen hoogst waarschijnlijk naar het eiland Kreta (dat voorheen Kaftor heette) verhuisd, en daarna vanaf Kreta over de Middellandse zee gevaren, hebben zij zich neergezet aan de zuidwestelijke oever van het land Kanaän, en hebben, volgens Deuteronomium 2:23, ‘de Avvieten, die in Hazerim (dat letterlijk zeggen wil dorpen), tot Gaza toe woonden, weggevaagd en zijn in hun plaats gaan wonen’. Wanneer dit geschied is, kan niet duidelijk worden aangewezen; maar tijdens het leven van Abraham bestond er een Filistijns koninkrijk te Gerar, en ten tijde van Mozes waren zij zelfs tot de grenzen van Egypte doorgedrongen. Doordat hun macht steeds aangroeide en hun roem al hoger en hoger steeg, waren zij de gevreesde

strijdlustigen, en achtte God, uit tedere liefde tot Zijn verlost volk Israël, het raadzaam de verlostten uit Egypte 'langs de weg door de woestijn naar de Schelfzee' te leiden. Wij lezen immers in Exodus 13:17: 'Toen de farao het volk had laten gaan, is het gebeurd dat God hen niet leidde langs de weg door het land van de Filistijnen, hoewel dat korter was. Want God zei: Anders zal het het volk berouwen bij het zien van oorlog en wil het naar Egypte terugkeren'. In die tijd vormden zij een staat van vijf vorstendommen, n.l. Asdod, Askelon, Ekron, Gad en Gaza.

2. Tijdens Richteren

We lezen niet, dat in de tijd van Jozua de Filistijnen zich tegen Israël vijandelijk openbaarden, maar in het tijdvak van de Richters zoveel te meer. Israël woonde ruim een eeuw in het land van de Heer, toen de Filistijnen begonnen met strooptochten; zij werden echter door de richter Samgar teruggedreven, waarbij hij 600 man doodde met een prikstok voor de ossen (Richt. 3:31).

Bijna twee eeuwen later, toen de afgoderij in Israël het toppunt bereikt had — zeven verschillende afgoden vereerde men toen — liet God toe, dat de Filistijnen over Israël heersten (zie Richt. 10:6-8). Deze overmacht, welke zich tot een bijna vernietigende heerschappij ontwikkelde, duurde 40 jaren (Richt. 13:1; 14:4; 15:11). Door Simson leden zij wel verschillende zware nederlagen, maar toch was de tijd van de Filistijnen nog 20 jaren lang (Richt. 15:20), en hun onbeperkte heerschappij over het hele Westelijke-jordaanland, die ook met de naam 'de gevangenschap van het land', in Richteren 18:30 werd aangeduid, en waaraan nog Ezechiël 16:27 en 57 herinnert. De pogingen van Israël, om zich van hun juk te ontdoen, leiden bij de Filistijnen slechts tot nieuwe overwinningen, ja zelfs de ark van het verbond viel hun in handen, door welk bezit zij meenden de God van Israël zelf te hebben overwonnen (1 Sam. 4:8), maar waarvan zij zich spoedig zochten te ontdoen (1 Sam. 5:6). Door Samuëls besliste en wondervolle zegepraal, werd hun overmacht verbroken, het land voor lange tijd van hen bevrijd, en werden ook de steden langs de grenzen hun ontnomen (1 Sam. 7:7-14); — maar later plaatsten zij weer enige garnizoenen op Israëls gebied (1 Sam. 10:5; 13:3); - die echter door David ontnomen werden, en van de Filistijnen macht werd door Israëls koning ten onder gebracht (2 Sam. 8:1).

3. In de tijd van Samuël en de Koningen

Ten tijde van Saul waren de Filistijnen van hun nederlaag bijgekomen, en bezaten zij grote, wel toegeruste legers, terwijl Israël in de vreedstijd onder Samuël zich niet op de oorlog had voorbereid, en 'van de tijd van de Filistijnen af', aan de bewerking van het ijzer, ook voor vreedzame doeleinden, geheel ontwend was. 'Nu was er in heel het land Israël geen smid te vinden' (1 Sam. 13:19). De Filistijnen zagen met trotse verachting op de ontwapende naburen neer, die zij van uit een versterkte legerplaats midden in het Israëlitisch gebied straffeloos meenden te kunnen beheersen (1 Sam. 13:4), en toen Jonathan, even gelukkig als moedig, een overrompeling waagde, trok een ontzaglijk leger van de Filistijnen op, en een groot deel van de Israëlitische mannen waren zelfs genoodzaakt, tegen hun eigen volk te strijden (1 Sam. 14:21). Maar toen Jonathan met zijn wapendrager alleen een rots, waarop een post van de Filistijnen zich voor onaantastbaar waande, beklom, en eer dezen het vermoedden, 20 van hen doodde, kwam er zo'n ontzag voor God over het zorgeloze leger van de Filistijnen (1 Sam. 14:15), dat zij in woeste vlucht uit elkaar stoven, en een volkomen nederlaag slechts door de onbezonnen, eigenmachtige ijver van Saul werd verhinderd, die zijn volk geen rust gunde, en daardoor het leven van zijn zoon Jonathan op het spel zette.

Lange tijd waren alle pogingen van de Filistijnen, om hun vroegere heerschappij te herwinnen vergeefs (1 Sam. 14:47 en 52), totdat zij, door Sauls zinsverbijstering begunstigd een inval in Juda deden, en vooral door de kracht en de ontzagwekkende wapenrusting van Goliath, Israël schrik aanjoegen. De belofte, om zich bij een ongunstige afloop van de tweestrijd aan Israël te onderwerpen, hielden zij wel niet, maar zij leden, door de onverwachte val van hun held verschrikt, een grote nederlaag, waarbij ook hun rijk toegerust legerkamp werd geplunderd (1 Sam. 17:53).

Zolang de oorlogslegers van Saul door David werden aangevoerd, konden de Filistijnen tegen zijn moed en beleid niets uitrichten (1 Sam. 18:30; 19:8). Daarentegen, toen Saul zijn macht ter vervolging van zijn trouwste dienaar bezigde, waagden zij herhaalde strooptochten, die voor eerst ten dele door David, ten dele door Saul zelf werden afgeslagen. Hoewel David echter de bescherming, die hij eerst alleen (1 Sam. 21:10), en later met zijn gewapende bende bij de Filistijnen vond (1 Sam 27:2), niet door bestrijding van zijn eigen volk wilde kopen zo was toch reeds door het van lieverlee toenemend inwendig verval van Saul en zijn macht, aan de Filistijnen de overwinning

verzekerd. Na de beslissende slag, waarin Saul en zijn zonen omkwamen (1 Sam. 31 en 1 Kron. 10), bezetten zij een deel van het Israëlitisch gebied, daar het verzwakte en tegen zich zelf verdeelde volk geen tegenstand kon bieden (1 Kron. 10:7), totdat de algemene erkenning van David als koning, hen weer naar de wapenen deed grijpen. Nu was Jahweh met Zijn gezalfde, met David.

De Filistijnen werden bij herhaling geslagen, lieten een onnoemelijk grote buit achter, waar onder ook hun afgoden; werden uit hun leger plaats op de heuvel Meteg-Amma verdreven (2 Sam. 8:1); ja, ook verloren zij de stad Gath met het omliggend gebied. (zie ook 2 Sam. 5:17 vv.; 8:12; 1 Kron. 18:1). Evenals alle omliggende volken, moesten ook zij David huldigen, wilden zij niet zijn krachtige arm voelen, en het komt met zijn ridderlijk karakter overeen, dat David uit de Filistijnen zijn lijfwacht (de Krethi en Plethi) vormde, die hem ook in dagen van tegenspoed en ongeval trouw bleven (2 Sam. 15:18).

Eerst tegen het einde van de regering van David waagden de Filistijnen, wier reuzengeslacht aldoor vermenigvuldigde, vier op elkaar volgende ondernemingen tegen Davids rijk en zijn persoon; maar zij konden tegen de dapperheid van de helden van David, daar ieder van hen een reus versloeg, niets uitrichten (zie 2 Sam. 21:15; 23:9; 1 Kron. 11:13; 20:4). Waar echter Simson moest 'beginnen Israël te verlossen uit de hand van de Filistijnen', daar heeft David dit voltooid; en toen Salomo regeerde, waren alle vijanden onderworpen, óók de Filistijnen (1 Kon. 4:21; 2 Kron. 9:26).

Na de splitsing in Israël werd 26 jaren lang om de Filistijnse stad Gibbeton, door verschillende koningen, gestreden (1 Kon. 15:27; 16:15). Dit alles was echter vruchteloos. Vanaf Josaphat, die de Filistijnen belasting liet betalen (2 Kron. 17:11), wisselden het oorlogssucces en de afhankelijkheid geregeld af, al naarmate de koningen van Juda God vreesden of onteerden. De Heer gebruikte toen de Filistijnen, evenals in de dagen van de Richteren, als werktuigen van Zijn gerechtigheid tegen Juda (2 Kron. 21:16; 28:18), en tegen Israël (Jes. 9:11). Door Uzzia werd daarentegen hun macht verbroken (2 Kron. 26:6 en 7), en hun overmoed door Hiskia gestraft (Jes. 14:28 vv.; 2 Kon. 18:8). Nog veel zwaardere oordelen werden echter door andere volken hun toegebracht, om hun afgoderij en óók vanwege hun hoogmoedige, vijandige en wraakzuchtige gezindheid tegen Israël, Gods volk (zie Ezech. 25:15, Am. 1:6-8, Zef. 2: 4-6). Jahweh heeft deze oordelen laten komen, deels door Nebukadnezar, deels door Alexander de Grote (Jer. 47 en Zach. 9:5-8).

4. Haar toekomst

Tot zover de geschiedenis van de Filistijnen. Heeft dit volk ook nog een toekomst?

Op deze vraag, moeten wij hetzelfde antwoord geven, als op die betreffende Babel, Edom en Ninevé. Evenals genoemde volken geen toekomst hebben, zo ook de Filistijnen niet. Wij hoeven slechts een blik te werpen op de kaart van het Heilige Land, zoals volgens Ezechiël 47 en 48 de stammen Israëls hun erfdeel ontvangen zullen, en dan zullen we tevergeefs de Filistijnen zoeken.

Wat zegt ons het Goddelijk profetisch woord? Jesaja laat ons horen: 'Efraïm (het tienstemmenrijk) zal niet langer jaloers zijn op Juda (het tweestammenrijk), en Juda zal Efraïm niet meer in het nauw drijven'. Die twee delen zullen, zoals de twee stukken hout in Ezechiëls hand tot een hout gemaakt worden (Ezech. 37:19,) tot één worden, en 'zij zullen op de schouder van de Filistijnen neerstrijken in het westen, samen zullen zij de mensen van het oosten uitplunderen' (Jes. 11:14).

Zoals reeds boven vermeld geworden is, heeft Jahweh het zwaard van het oordeel over de Filistijnen doen ontwaken, omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoefend hebben door plundering, om te vernielen door een eeuwige vijandschap' (Ezech. 25:15).

De profeet Amos heeft als mond van Jahweh moeten getuigen: 'Vanwege drie overtredingen van Gaza, ja, vanwege vier, zal Ik er niet op terugkomen, omdat zij Mijn volk volkomen in ballingschap gevoerd hebben om hen uit te leveren aan Edom. Daarom zal Ik vuur werpen binnen de muren van Gaza; dat zal zijn paleizen verteren. Ik zal de inwoner uitroeien uit Asdod, en de scepterdrager uit Askelon. Ik zal Mij tegen Ekron keren, zodat de rest van de Filistijnen zal omkomen, zegt de Heere HEERE' (Am. 1:6-8).

Obadja profeteert ons, dat de Filistijnen een 'erfelijke bezitting' zullen zijn voor hen, die in 'de laagte' wonen (SV). Wij vinden daar de stammen ten zuiden van het heiligdom: Benjamin, Simeon, Issaschar, Zebulon en Gad.

Door de profeet Zefanja wordt dit bevestigd met de volgende woorden: 'Wee u, bewoners van het gebied aan de zee, volk van Kretenzers! (Cherétim²)

2 Hoogstwaarschijnlijk de bewoners van Kreta. Zie ook Ezech. 25:16.

Het woord van de HEERE is tegen u, Kanaän, land van de Filistijnen! Ik zal u verdelgen, zodat er geen inwoner meer is. Het gebied aan de zee zal worden tot weiden met putten voor herders en kooien voor kleinvee. En het gebied zal zijn voor het overblijfsel van het huis van Juda, zodat zij daarin zullen weiden. 's Avonds zullen zij in de huizen van Askelon neerliggen, want de HEERE, hun God, zal naar hen omzien en een omkeer in hun gevangenschap brengen' (Zef. 2:5–7).

'Askelon zal het zien en bevreesd zijn, evenals Gaza, en het zal hevig beven, ook Ekron, omdat zijn verwachting wordt beschaamd. De koning zal uit Gaza verdwijnen en Askelon zal onbewoond zijn. De bastaard zal in Asdod wonen; Ik zal de trots van de Filistijnen uitroeien' (Zach. 9:5,6).

Wanneer dit alles tot algehele vervulling gekomen zal zijn, lezen we in Psalm 60 en 108, dat 'God heeft gesproken in Zijn heiligdom, daarom zal ik van vreugde opspringen'. Waarom zo'n vreugde in het hart van God? Het antwoord hierop is: 'Ik zal Sichem verdelen, het dal van Sukkoth zal ik opmeten. Gilead is van mij, Manasse is van mij, Efraïm de bescherming. Juda is mijn wetgever. Moab is mijn waskom, op Edom zal ik mijn schoen werpen. Juich over mij, Filistea!' ³ Dan zullen 'de beminden (Israël en Juda) bevrijd zijn' (Ps. 60:7; 108:7). Het snoer van de erfenis wordt getrokken over het hele land, zoals Mozes, de man Gods, het eenmaal van de hoogte van Pisga heeft mogen aanschouwen.

Israël neemt de luit en harp, om Jahweh te loven onder de volken, en te psalmzingen onder de natiën. Gods volk erkent Zijn goedertierenheid en waarheid. Zij hebben het leren ondervinden, dat het heil van de mensen ijdelheid is, en tevens dat God alleen hun kracht is, en dat Hij de tegenstanders verslagen heeft (Ps. 108:3-5 en 13, 14).

3 Overal in de Schrift, waar men Palestina' leest, moet het zijn 'Filistéa'. Luther heeft dit altijd zo, evenals ook de uitgave van de Heilige Schrift, welke in Duitsland als 'die Elberfelder Übersetzung' gekend en erkend is.

Moab

‘In later tijd echter, spreekt de HEERE, zal ik een omkeer brengen in de gevangenschap van Moab’.

Jeremis 48:47

‘De eerstgeborene baarde een zoon en gaf hem de naam Moab. Hij is de vader van de Moabieten, tot op deze dag’.

Genesis 19:37

Deze woorden herinneren ons de schandelijke oorsprong van een volk, dat zoveel invloed heeft gehad op Israëls geschiedenis, en in de toekomst weer nauw met Gods aardse volk verbonden zal zijn.

1. Ontstaan

Israël stamt uit *Abraham*; *Moab* stamt uit *Lot*. Maar zoals *Lot* zo’n geheel andere weg bewandeld heeft dan zijn oom *Abraham*, zo verschilt ook de geschiedenis en het pad van de twee volkeren, die uit de zo nauw verwante stamvaders gesproten zijn, hemelsbreed. *Moab* heeft wel gewoond op de grens van *Israël*, maar hij was steeds *Israëls* verklaarde vijand en openbare tegenstander.

De Moabieten woonden ten Oosten van de Dode zee, nadat ze het reuzenvolk van de *Emieten* hadden verdreven (Deut. 2:10). God had hun deze woning bereid. 'De Arnon vormde de grens van Moab' (Richt. 11:18). Tot Mozes kwam eenmaal het bevel van de Heer: 'Breng Moab niet in het nauw en ga niet de strijd met hen aan, want van hun land zal Ik u niets in bezit geven. Ik heb Ar namelijk aan de kinderen van Lot in bezit gegeven' (Deut. 2:9).

Aan de overzijde van de Arnon woonden de stammen *Gad* en *Ruben*. Israël had het gebied van Moab gemeden op de reis naar Palestina. Zij 'kwamen niet binnen de grenzen van de Moabieten', maar 'hadden zich gelegeerd aan de overzijde van de Arnon'. Toen was hun verzoek tot Sihon, de koning van de Amorieten: 'Laat mij door uw land trekken'. Maar Sihon had de oorlog tegen het volk van God aangeboden en de Heere, de God van Israëls, gaf Sihon met al zijn volk in de hand van Israël. En zij namen de steden van de Amorieten in bezit, van de Arnon af tot aan de Jabbok, en van de woestijn tot aan de Jordaan' (zie Richt. 11).

Uit het verbod, niet over de grenzen van Moab te trekken, blijkt Gods zorg voor Zijn volk. God voorzag het gevaar, dat de Israëlieten zich zouden vermengen met de afgodendienaars. En hoe scherp de scheidingslijn moest getrokken worden, blijkt wel uit Deut. 23:3: 'Een Ammoniet of Moabiet mag niet in de gemeente van de HEERE komen; zelfs hun nakomelingen van de tiende generatie mogen tot in eeuwigheid niet in de gemeente van de HEERE komen'. Maar de boze raad van Bileam, die Israël niet vloeken, maar wel door zijn misleidende raad voor een deel verontreinigen en verderven kon, heeft het treurig gevolg, dat Israël zijn door Jahweh voorgeschreven afzondering vergeet en zich met de kinderen van Moab in afgoderij vermengd heeft. Denken we aan de verootmoedigende geschiedenis van Numeri 25. 'Het volk begon hoererij te bedrijven met de dochters van Moab'. En zij nodigden het volk tot de slachtoffers voor hun goden; en het volk at, en boog zich neer voor hun goden'. In het voornemen van God kan niemand, ook geen Bileam, verandering brengen. De vloek, die door Balak, de vorst van de Moabieten, over Israël uitgelokt was, kwam op het hoofd van de vloeker zelf, en het ernstige woord, eenmaal tot Abraham gesproken, wordt vervuld: 'Wie u vervloekt, zal Ik vervloeken' (Gen. 12:3). Bileams lippen spreken die vloek uit: 'Er zal een ster uit Jakob voortkomen, er zal een scepter uit Israël opkomen; hij zal de flanken van Moab verbrijzelen' (Num. 24:17).

Hoe beschamend voor het volk van Gods, dat de Moabieten door de Heere worden gebruikt als een tuchtroede ter kastijding van Israël. 'Maar de Israëlieten deden opnieuw wat slecht was in de ogen van de HEERE. Toen maakte de HEERE Eglon, de koning van Moab, sterk tegen Israël, omdat zij deden wat slecht was in de ogen van de HEERE. En hij verzamelde de Ammonieten en de Amalekieten bij zich en ging op weg. Hij versloeg Israël en zij namen de Palmstad in bezit. En de Israëlieten dienden Eglon, de koning van Moab, achttien jaar' (Richt. 3). Eglon eiste schatting, maar ging daarbij zo ver, dat de afgoden van de Moabieten een plaats kregen binnen de grenzen van het land, om Israëls God te honen. Hier gaat de tuchtroede het gestelde doel voorbij en daarom wordt zij op haar beurt verbroken. Zo is het overal in de Schrift. *God verwekte een Eglon om Zijn volk te tuchtigen en daarna een Ehud om de roede te verbreken.* 'En Ehud kwam naar hem toe... en zei: 'Ik heb een woord van God voor u. Toen strekte Ehud zijn linkerhand uit, nam het zwaard van zijn rechterheup en stak het in zijn buik... En zie, hun heer lag dood op de grond'. Ook behaalde Israël een overwinning op Moab, gelijk we lezen: 'Zo werd Moab op die dag onder de hand van Israël vernederd' (Richt. 3:20-30).

2. Ruth

Gods genade komt op treffende wijze uit in de geschiedenis van Ruth, de Moabitische.

Deze vreemdelinge werpt zich op de vrijmachtige genade Gods. Zij verlangt niets; zij eist nog minder. Alleen heeft zij deze wens, dat zij in het land van de Heer mag wonen onder de vleugels van de Almachtige. 'Uw God is mijn God'. En hoe wonderbaar openbaart zich de genade aan haar. De wet krijgt haar eis: Ruth wordt gelost. En dan kan de genade heersen. Ze wordt ingelijfd bij het volk Gods en de getuigen, de oudsten, spreken: 'Moge de HEERE deze vrouw, die in uw huis komt, maken als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben' (Ruth. 4)

Dit liefelijk toneel is een heerlijk voorspel van wat in de toekomst zal geschieden. De profeet Jesaja daarvan profeterende, zegt: 'Laat de vreemdeling die zich bij de HEERE gevoegd heeft, niet zeggen: De HEERE heeft mij geheel en al van Zijn volk gescheiden. En de vreemdelingen die zich bij de HEERE voegen om Hem te dienen en om de Naam van de HEERE lief te hebben, om Hem tot dienaren

te zijn; allen die de sabbat in acht nemen, zodat zij hem niet ontheiligen, en die aan Mijn verbond vasthouden: hen zal Ik ook brengen naar Mijn heilige berg, en Ik zal hen verblijden in Mijn huis van gebed. Hun brandoffers en hun slachtoffers zullen welgevallig zijn op Mijn altaar. Want Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken' (Jes. 56:3, 6, 7).

Ruth, de Moabitische, ervaart op treffende wijze, waartoe de genade bekwaam maken kan. Zij heeft het grote voorrecht de moeder te worden van Obed, de vader van Isaï, de vader van David. Uit haar wordt derhalve het huis Davids gebouwd, en uit haar is, wat het vlees aangaat, de Zoon Davids, onze hoog geloofde Heer Jezus Christus (Matt. 1:5 enz.). Maar als volk behoudt Moab de plaats, die het is aangewezen. En in zijn openbaring blijft het een vijandig volk.

3. Tijdens de koningen

Saul strijdt ook tegen Moab en 'oefent straf' (1 Sam. 14:47). David maakt dit volk schatplichtig. Hij 'mat ze na de overwinning met een snoer: met twee snoeren mat hij om te dodden, en met een vol snoer om in het leven te laten'. Moab is - zo heeft iemand opgemerkt - de hoogmoedige vijand, die zich tegen God en Zijn Gezalfde verheft; het wreedaardig volk zonder medelijden voor Israël. David vernietigt twee derden van hen, maar bewijst genade aan een overblijfsel, dat hij in het leven laat.

De Moabieten moesten belasting blijven betalen ook na Salomo's regering. Ze zijn na de scheuring van het rijk onderworpen aan het 10-stammenrijk en blijven dat tot na Achabs dood. Toen 'kwam Moab tegen Israël in opstand' (2 Kon. 1:1). Dit was voor Israël een groot verlies. De belasting bedroeg 100.000 lammeren en een gelijk getal rammen met de wol. Deze schade wilde Joram, Achabs zoon en opvolger van Ahazia, niet lijden. Vandaar dat hij in een verbond met Juda's koning, Josafat, en de koning van Edom tegen de Moabieten optrok. Bij die gelegenheid sprak Elisa om Josafats wil: 'Maakt in dit dal vele grachten'. We weten, wat er geschied is. De Moabieten zagen het water rood als bloed en meenden, dat de verbondenen elkaar uit jaloersheid verslagen hadden, daarop wierpen ze zich op de vermeende buit. Evenwel tot hun eigen verderf, zodat ze verslagen werden, terwijl Moab werd verwoest. Zelfs in de vesting *Kir-Haréseth* konden zij zich niet staande houden (2 Kon 3).

Deze nederlaag wilden de Moabieten niet ongewroken laten. Ze vormden nu op hun beurt een driebond, die later nog versterkt werd, en in vereniging met de *Ammonieten* en *Edomieten* (die van het gebergte Se'ir), wierpen zij zich op *Josafat*, de koning van Juda. Deze zoekt geen hulp in Israël, maar spreekt de mooie woorden: 'Op U zijn onze ogen gericht'. Door Jahweh vertroost en uitgeholpen, behaalt hij een schitterende overwinning, zonder dat hij een pijl schiet. Hij vindt de verbonden volkeren verteerd door onderlinge strijd en heeft een overvloedige buit mede te voeren, als het treffend bewijs van Gods hulp. En het dal, waar zij God loofden, noemden ze *Emek-Beracha*, d. i. *dal van de zegening* (2 Kron. 20).

En zo was de geschiedenis van Moab er een van vernedering en verheffing. Vernederd door God; verheven door eigen kracht, Het land had bronnen van welvaart en schijnt rijk geweest te zijn aan vette weiden, aan wijnbergen, aan ooft bomen en vruchtbare akkers. Maar het heeft Moab tot hovaardij gebracht. 'Wij hebben gehoord – zegt Jesaja - van de trots van Moab, dat zeer hoogmoedig is, van zijn hoogmoed, zijn trots en zijn overmoed; zijn holle praat is niet gepast! Daarom zal Moab over Moab weeklagen, allen zullen zij weeklagen. Aan de rozijnenkoeken van Kir-Hareseth zult u zuchtend terugdenken, volkomen verslagen' (Jes. 16:6, 7).

Volgen we daarom Moabs geschiedenis op de voet, dan hebben we nog melding te maken van hun vernieuwden inval in het land van Israël onder de nakomelingen van Jehu (2 Kon. 13:20). Maar hun grenzen konden ze niet naar het Noorden verleggen, alvorens de Rubenieten en Gadieten in ballingschap waren weggevoerd door *Tiglath Pilezer*. Na deze wegvoering hebben ze zich over het gehele Over-Jordaanse uitgebreid, en geen erbarming betoond ten opzichte van de achtergebleven Joden. Jesaja smeekt: 'Laat onder u Mijn verdrevenen verblijven, Moab; wees voor hen een schuilplaats tegen de verwoester. Als de onderdrukker omgekomen is, als het gedaan is met de verwoesting, als de vertrappers weggevaagd zijn van de aarde.' (Jes. 16:4). Zij maakten zich vrolijk over Israëls val, deden hun voordeel met diens ongeluk, genoten de vruchten van het mooie land, zonder te vragen naar de Heer van dat land. Daarom kwam het oordeel van God over Moab. Herhaaldelijk was het aangekondigd, ja drie jaren te voren bepaald genoemd (Jes. 16:14). Salmanésér, de koning van Assyrië, nam, alvorens Samaria te belegeren (2 Kon. 17:5), zijn weg over het gebied van de Moabieten en veroverde het.

Later is Moab schatplichtig geworden aan Nebukadnésar. Deze versterkt zijn leger met de benden van de Moabieten en gebruikt ze tegen Jeruzalem. Allen worden nu onderworpen aan de machtige heerser uit Babel. Jeremia zendt gezanten tot hun vorsten met het woord: 'Ik heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar, de koning van Babel, Mijn dienaar. Alle volken zullen hem, zijn zoon, en zijn kleinzoon dienen, totdat ook voor zijn land de tijd komt dat machtige volken en grote koningen zich door hem laten dienen' (Jer. 27:6, 7). Ook de koning van Moab ontving dit woord. De grenzen zijn derhalve door de wereldheerser uitgewist, zodat we niet verwonderd zijn de kinderen Israëls te vinden in het land Moab. *Jeremia* maakt daarvan melding in de geschiedenis van *Gedalia* (Jer. 40:11). Nadat de Joden uit de ballingschap waren teruggekeerd, hebben ze zich vermengd met de Moabieten. Ja, we lezen zelfs van de vorsten onder hen, dat ze zich Moabitische vrouwen hadden verkozen (zie Ezra 9 en Neh. 13).

4. Moab's toekomst

Ernstig en menigvuldig zijn de profetieën, die uitgesproken zijn tegen Moab. De psalmist Asaf, zowel als de profeten Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Amos en Zefanja, laten hun bedreigingen in de Naam van de Heer horen. En wanneer we al die profetieën met aandacht lezen, dan zullen we als uitgangspunt bij ieder hunner vinden de hovaardij en de verachting van Gods volk van de zijde van de Moabieten. Ernstige les! Wie Gods volk. aanraakt, raakt zijn oogappel aan. Halen we van de vijf profeten slechts Zefanja aan. Hoe ernstig klinkt zijn woord: 'Ik heb de smadelijke woorden van Moab gehoord en de beschimping door de Ammonieten, waarmee zij Mijn volk gesmaad hebben, zich verheven hebben tegen hun gebied. Daarom, zo waar Ik leef, spreekt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Voorzeker, Moab zal als Sodom worden en de Ammonieten als Gomorra: een distelveld, een zoutgroeve en een woestenijs tot in eeuwigheid! De rest van Mijn volk zal hen plunderen, het overblijfsel van Mijn volk zal hen in erfelijk bezit nemen. Dit overkomt hun vanwege hun trots, omdat zij zich al honend verheven hebben tegen het volk van de HEERE van de legermachten' (2:8–10).

'Het overige mijns volks zullen ze erfelijk bezitten, de overige mijns volks zullen ze beroven'. Israël heeft een belangrijke toekomst en Moab is daarvan niet te scheiden. Volgens de profetie van Daniël zal in de dagen van de antichrist, de

afvalligen koning van Palestina, 'de koning van het noorden zal op hem (de antichrist) aanstormen met wagens en met ruiters en met vele schepen. Hij zal de landen binnentrekken, ze overspoelen en erdoorheen trekken' (Dan. 11:40). Voor die geweldenaar zal alles wijken. Drie landen en volken zullen evenwel aan zijn hand ontkomen. 'Hij zal het Sieraadland binnentrekken, en vele landen zullen struikelen. Maar deze zijn het die aan zijn hand zullen ontkomen: Edom, Moab en de voornaamste van de zonen van Ammon' (Dan. 11:41).

Moab ontkomt derhalve aan het geweld van de Assyriër. Toen Israël Kanaän binnentrok werden Ammon en Moab gespaard. Zij waren geen Kanaänieten, en dus niet onder de vloek met hen. Ondanks hun schandelijke oorsprong waren zij toch in familiebetrekking met het volk Gods. Zij behielden het land, hun ter erfenis aangewezen. Zo zullen ze ook in de toekomst weer datzelfde land ontvangen, en geen machtige wereldbeheersers zullen dit verhinderen.

Maar als Moab, evenals Ammon en Edom, ontkomt aan de hand van de koning van het Noorden, dan is het, om het rechtvaardig verdiende oordeel te ontvangen uit de hand van het volk Gods, het door hen gehate en geminachte Israël. 'Zij zullen hun hand uitstrekken tegen Edom en Moab, en de Ammonieten zullen hun gehoorzaam zijn' (Jes. 11:14). En Ezechiël noemt in hoofdstuk 25 het zelfde drietal en spreekt: 'Ik zal Mijn wraak op Edom leggen door de hand van Mijn volk Israël'. Op Moab en de twee andere grens volken daalt derhalve het oordeel Gods neer uit de hand van het volk, dat eenmaal in Palestina zal hersteld worden. In verband hiermee wijzen we op Psalm 108. In die Psalm vinden we het volk Israëls door God verlost en hersteld in het land, maar nog niet vrij van allen tegenstand, en nog niet geheel in het bezit van het toegezegde land. God is tussenbeide gekomen en in Israëls toestand is een grote verandering ten goede gekomen. Daarom is er veel lof en dank in het hart van de heiligen. Maar zij hebben Gods kracht verder nodig met betrekking tot de nog niet onderworpen volken. De volle zegen en de vrede hebben zij nog niet. In het eerste deel van de Psalm verheft het hart zich door het geloof in lof en dank tot God. Maar ook de bede komt over de lippen: 'Verhef U boven de hemel, o God, en Uw eer over de hele aarde, opdat Uw beminden gered worden. Verlos door Uw rechterhand en verhoor ons' (Ps. 108:6, 7). In het tweede gedeelte komt het antwoord. God spreekt in Zijn heiligdom. En de volkeren en de landen worden opgenoemd, die in bezit zullen genomen worden door Israël. God laat Israëls rechten gelden, als Zijn rechten. Dan heet het: 'Ik ik zal Sichem verdelen, het dal van Sukkoth (het Over-Jordaanse) zal ik

opmeten. Gilead is van mij, Manasse (Gilead en Manasse zijn ook het Over-Jordaanse) is van mij, Efraïm de bescherming Juda is mijn wetgever. Moab is mijn waskom, op Edom zal ik mijn schoen werpen, over Filistea zal ik juichen'.

Moab zal dus Israël niet het rechtmatig erfdeel blijven betwisten. Een zwaar oordeel valt op Moab, maar toch is er een vonk van hoop voor dit arme volk. Gelijk er voor Lot eenmaal ontsnapping was, maar als door vuur, zo zal het in de toekomst zijn voor de kinderen van Lot. De profetie van Jeremia 48:47 zal vervuld worden: 'Maar in het laatste der dagen zal Ik Moabs gevangenis wenden, spreekt de Heere'. In die heerlijke tijd, hier aangeduid met de woorden: 'het laatste der dagen', zal Ar aan Lots kinderen ter erfenis gegeven worden, en de volle stroom van zegen, die uit Jeruzalem zal uitgaan, zal ook Moab bereiken. Dan zal Christus, de ware Koning en Messias, regeren en 'alle koningen zullen zich voor Hem neerbuigen, alle heidenvolken zullen Hem dienen' (Ps. 72:11).

D. Rot

Ammon

'Ben-Ammi' - d.i. 'zoon van mijn volk' - 'Hij is de vader van de Ammonieten, tot op deze dag'.

Genesis 19:38

1. Ontstaan

Ben-Ammi, de zoon van de jongste dochter van Lot, een zoon van de bloedschande, is de vader van een groot volk geworden, en zijn nakomelingen, als neven van Moab en achterneven van Israël, bewoonden het land ten oosten van de Beneden Jordaan, een door de natuur sterk en vruchtbaar bergland tussen de Arnon en de Jabbok. Volgens Numeri 21:24 hadden zij 'een versterkt gebied', van God in bezit gekregen, nadat zij de Zamzummieten, een groot reuzenvolk, verdreven en uitgeroeid hadden (Deut. 2:19-22). Hoewel ze een buurvolk van Gods volk (Israël) waren, waren zij toch geheel van hen gescheiden, en hadden niet in het minst iets met Israël gemeen. God heeft om twee redenen een sterk verbod ten opzichte van hen uitgevaardigd: 'Een Ammoniet of Moabiet mag niet in de gemeente van de HEERE komen; zelfs hun nakomelingen van de tiende generatie mogen tot in eeuwigheid niet in de gemeente van de HEERE komen, vanwege het feit dat zij u onderweg niet met brood en water tegemoetgekomen zijn toen u uit Egypte wegtrok; en omdat hij Bileam, de zoon van Beor, uit Pethor in Mesopotamië, tegen u ingehuurd heeft om u te vervloeken' (Deut. 23:3, 4). Zo hebben zij geen blijk van liefde tot Gods volk gegeven, maar integendeel hun hand ook opgeheven met Balak, de koning van Moab, om als het mogelijk was, Israël te vloeken.

2. Tijdens de richteren en koningen

In dezelfde geest van vijandschap handelden de Ammonieten in de dagen van de Richteren. In vereniging met Amalek en Moab werkten zij mee, dat Israël achttien jaren onderworpen was aan Eglon, de koning van de Moabieten (Richt. 3:13, 14). Om Israëls afwijking van de Heere, liet Hij toe, dat de Ammonieten zelfstandig optraden en achttien jaren de Israëlieten onderdrukten. En hoewel Jefta in juist gekozen bewoordingen en met overtuigende bewijzen Israëls goed recht bepleitte en een vredesvoorstel deed, wezen zij dit hoogmoedig af, tot gevolg waarvan de strijd tegen hen aangeboden werd, en Jefta een volkomen overwinning over hen behaalde (Richt. 11:32, 33).

Met dat het door de Ammonieten vernomen wordt, dat Israël een koning aan het hoofd heeft, - evenals alle andere volken - is Nahas de eerste van de naburen, die zich als vijand opwerpt. Hij belegerde Jabes, in Gilead, en was gewillig om met de inwoners een verbond te sluiten, onder voorwaarde, dat hij van alle Jabesieten het rechteroog zou uitsteken. Welk een ongevoelige, maar tevens krijgskundige voorwaarde! Het rechteroog ontnomen, konden deze mannen hun boog en pijl gerust terzijde leggen, of tot een versiering aan de wand ophangen, en zich in de handen van de vijand overgeven. Maar Israëls koning, hoewel nog slechts enkele dagen gezalfd, zal lonen, waartoe Jahweh hem geroepen heeft. Saul riep heel Israël achter zich en Samuël op, om hen' te volgen ten strijde, onder bedreiging, dat anders alle runderen gedood zouden worden. En met een leger van 330.000 trok hij tegen de Ammonieten op en versloeg hen zóó, dat zij 'zo verspreid werden, dat er van hen geen twee bij elkaar bleven' (1 Sam. 11:11). Twee jaren na deze eerste zegenrijke overwinning maakte Saul zijn roem volkomen, en oefende hij straf uit over alle vijandige volken van Israël, over Moab, Ammon, de koningen van Zoba (Syrië), de Filistijnen en Amalekieten (1 Sam. 14:47 en 48).

Waar David - volgens 2 Samuël 10:1 - een Goddelijke gezindheid van medegevoel openbaart bij de dood van Nahas en hij enige knechten tot Hanun, de zoon van Nahas, zendt, om hem wijn deelneming bij het sterven zijns vaders te bewijzen, daar worden Davids goede bedoelingen verkeerd uitgelegd door de vorsten van de Ammonieten, en zijn liefde met vijandschap beantwoord. Voorwaar - hoe droef ook - een juist beeld van de mens tegenover God! 'Voor mijn liefde klagen zij mij aan', heeft de Heere Jezus - de ware David - moeten zuchten (Ps. 109:4). De Ammonieten verenigden van de Syriërs, van Maächa en van Tob huurlingen, tot een leger van 12000 man; - maar Joab, Davids krijgsoverste,

behaalde de overwinning voor een korten tijd. Een jaar later vond David het nodig de stad Rabba, van de Ammonieten, te belegeren. En waar het Joab gelukte, na een belegering van anderhalf jaar, Rabba in te nemen, zo bleef nog de citadel of burg van Hanun over. En waar Joab zijn koning eert, stelt hij David voor om met het overige van het volks de citadel zelf te bemachtigen. Ook deze valt in de handen van David, en Hanuns kroon wordt op Davids hoofd gezet; een gouden kroon met edelgesteenten, waarvan het gewicht een talent goud was — d.i. 43,5 kilo! Daarenboven viel er een grote buit in de handen van Israël, en David oefende straf aan de krijgsgevangen Ammonieten op de meest verachtelijke wijze (Zie 2 Sam. 12:26–31).

Wanneer wij dit lezen, komt wellicht de vraag bij deze of gene op: 'Hoe kon David zulke wrede straffen uitvoeren?' God liet dit toe als een rechtvaardige vergelding aan de Ammonieten, over alle gruwelijke handelingen door hen aan anderen bedreven. In de dagen van de Richteren moest Adoni-Bezek, wiens duimen en grote tenen afgehouden werden, het rechtvaardig noemen, want hij zei: 'Zeventig koningen, van wie de duimen van hun handen en hun grote tenen afgehakt waren, zaten onder mijn tafel en raaptten de kruimels op. Zoals ik met anderen gedaan heb, zo heeft God mij vergolden' (Richt. 1:7). En wat lezen wij van Ammon? 'Zo zegt de HEERE: Vanwege drie overtredingen van de Ammonieten, ja, vanwege vier, zal Ik er niet op terugkomen, omdat zij de zwangere vrouwen van Gilead opengereten hebben om zo hun gebied te verruimen' (Amos 1:13).

En evenals uit Moab, Ruth 'haar toevlucht nam onder de vleugelen van de God Israëls' (Ruth 2:12), zo ook treffen wij in Davids dagen een Ammoniet onder zijn getrouwe vrienden. Met Machir, van Lodebar, en Barzillai, de Gileadiet, noemt ons Gods Woord een zekeren Sobi, de zoon van Nahas, van Rabba van de Ammonieten, die ook het zijne er toe bijgedragen heeft om aan Davids 'hongerige, en moede, en dorstige volk;' een verkwikking te bereiden (2 Sam. 17:27-29)

Hoewel door Israël overwonnen en schatting liet betalen, bleven de Ammonieten die zij waren en bekeerden zich niet tot de God Israëls. Nee, integendeel! Door de afwijking van Salomo, waar deze vrouwen nam van die volken, waarvan de Heere gezegd had, dat de Israëlieten deze voor hun zonen niet nemen mochten, en Naëma, de Ammonitische, tot vrouw nam, werd Milkom, 'de gruwel van de Ammonieten', in Israël ingevoerd en daarmee allerlei gepaard gaande gruwelen en zonden (zie 2 Kon. 23:5-14).

Tegen Josafat voerden zij, in vereniging met Moab en Edom, als het ware een verdelingsoorlog (2 Kron. 20). Maar, de koning van Juda werd 'bevreesd en hij richtte zich erop om de HEERE te zoeken'. En in het gebed van Josafat vinden we drie merkwaardige punten, n.l.:

1. de grootheid en macht van God;
2. de belofte van God aan Abraham, aangaande het land;
3. de poging van de vijand om Abrahams zaad uit dat land te verdrijven.

Treffend mooi en van veel lering is dit gebed. Josafat maakt het geheel tot een zaak tussen de God Abrahams en de Ammonieten, Moab en Seir. 'Zij vergelden het ons', zegt hij, 'door ons te komen verdrijven uit Uw bezit dat U ons in bezit hebt gegeven'. Hoe eenvoudig! Zij willen nemen, wat U gegeven hebt. Hij wierp zijn moeilijkheden, om zo te zeggen, op God, opdat God Zijn eigen verbond gestand zou doen. 'Onze God, zult U geen gericht over hen oefenen? In ons is immers geen kracht tegen deze grote troepenmacht die op ons af komt, en wij weten niet, wat wij moeten doen, maar op U zijn onze ogen gericht'.

Wie zó voor God staat, kan van de overwinning verzekerd zijn. En dit was bij Josafat zo. 'Hij pleegde overleg met het volk en stelde voor de HEERE zangers aan en mensen die de heilige Majesteit prijzen zouden, terwijl zij voor de gewapende mannen uit trokken en zeiden: Loof de HEERE, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig!' (2 Kron. 20:21). Alleen door het geloof was het mogelijk een lofzang aan te heffen, zelfs vóór de slag begonnen was. Gelijk het geloof Abraham in staat stelde zijn zaad in het bezit van Kanaän te zien, stelde het Josafat in staat te vertrouwen, dat God dit zaad daarin zou bewaren; en hij had daarom niet nodig op de overwinning te wachten, vóór hij kon lofzingen; hij had de overwinning reeds ten volle, door het geloof, in zijn bezit. Het geloof kon zeggen door Mozes: 'U leidde hen zachtjes door Uw kracht naar Uw heilige woning.' (Exod. 15:13), hoewel Israël nauwelijks de voet in de woestijn gezet had.

Later, toen zij door zwakheid van de opvolgers van Josafat, de schatting niet meer betaalden, werden zij door Uzzia er opnieuw toe verplicht (2 Kron. 26:8); en toen onder Jotham de Ammonieten beproefden zich onafhankelijk te maken, leden zij een nieuwe nederlaag, en werd een zwaarder last hun opgelegd (2 Kron. 27:5).

Na de wegvoering van de tien stammen en kort voordat Juda naar Babel gevoerd werd, was het niet mogelijk de Ammonieten in bedwang te houden. Integendeel: Juda ging onder en de Ammonieten namen het erfdeel van de stam van Gad in bezit (Jer. 49:1). Zij klaptten in de hand en stampden met de voet van blijdschap, toen zij vernamen, dat Gods heiligdom ontheiligd werd (Ezech. 25:2-6); en zij waren onder hen aan wie God toestond om Juda te verderven (2 Kon. 24:2).

Waar de heerschappij van het Babylonische rijk zich 'reikt tot het einde van de aarde' (Dan. 4:22), waren ook de Ammonieten aan Nebukadnezar onderworpen; maar hoe ook geknecht, zij veranderden, onder welke omstandigheden ook, hun boosheid tegen Israël niet. Nehemia moest van de zijde van Tobia, de Ammoniet, misnoegen, toorn, spot, strijd en tegenstand ondervinden, waar hij als landvoogd te Jeruzalem 'gekomen was om het goede te zoeken voor de Israëlieten' (zie Neh. 2:10, 19; 4:1, 2, 8).

3. Ammon's toekomst

Als gevolg van deze bittere vijandschap tegen God en zijn volk Israël, zowel van het volk in zijn geheel, als persoonlijk van Tobia, heeft God door Ezechiël het oordeel over Rabba van de Ammonieten doen spreken, en lezen wij: 'Van Rabba zal Ik een weideplaats voor kamelen maken, van het gebied van de Ammonieten een rustplaats voor kleinvee. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben' (Ezech. 25:5).

Dit oordeel is letterlijk vervuld geworden. De naam van de Ammonieten is uit de rij van de volkeren verdwenen; het land, dat nog overal sporen van vroegere vruchtbaarheid draagt, is met puinhopen bezaaid, waarin rondtrekkende Arabieren hun kudden weiden. Wegens de grote onveiligheid wordt het evenwel door Europese reizigers slechts zelden bezocht en daarom is het dan ook minder bekend dan het westelijk Jordaanland.⁴

Met Moab zal ook Ammon op een lijn gesteld worden, om met het land van Edom aan het geweld van de Assyriër (de koning van het Noorden) te ontkomen (zie Jes. 11:14; Ezech. 25; Dan. 11:41). Niet door de koning van het Noorden,

4 Wie meer bijzonderheden wenst te weten, verwijzen wij naar Alexander Keith, 'De stipte en letterlijke vervulling van de Bijbelse Profetieën', blz. 194.

maar door Israël zullen de drie genoemde volken hun oordeel ontvangen. Waarom juist door Israël? Ezechiël 25:3, 6, 7 geeft ons het antwoord: ‘Omdat u ‘Haha!’ gezegd hebt over Mijn heiligdom, toen het ontheiligd werd, en over het land van Israël, toen het verwoest werd, en over het huis van Juda, toen zij in ballingschap gingen ... Omdat u in de handen geklapt en met de voeten gestampt hebt, en u in al uw leedvermaak zich van harte verblijdde over het land van Israël, daarom, zie, Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken en u als buit geven aan de heidenvolken. Ik zal u uitroeien uit de volken en u verdelgen uit de landen, Ik zal u wegvagen. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben’.

Ammon, Moab en Edom worden zo door Israël getuchtigd. Voor Edom zal er geen herstel meer zijn naar het woord van de profeet Obadja: ‘Vanwege het geweld tegen uw broeder Jakob zal schaamte u bedekken en zult u voor eeuwig uitgeroeid worden’ (vs. 10).

Met Moab en Ammon staat het anders. Gelijk eenmaal hun stamvader Lot, zo ontkomen ook zij aan een totale ondergang, maar — ze worden behouden als door het vuur. Hun gebied grenst aan Palestina, en de volken zullen de zegen genieten, die van Jeruzalem uitgaat, als Jahweh Zijn troon te Jeruzalem zal hebben opgericht. Dat is het resultaat van de vervulling van Jeremia’s woord: ‘Maar daarna zal Ik een omkeer brengen in de gevangenschap van de Ammonieten, spreekt de HEERE’ (Jer. 49:6). En we zien de waarde van de twee woorden: ‘tot hiertoe’, in de andere uitspraak van dezelfde Godsmann: ‘Tot zover het oordeel over Moab’ (Jer. 48:47). De genade trekt de grens en ‘de barmhartigheid roemt tegen het oordeel’ (Jak. 2:13). Zo is er, evenals voor Lot, ook voor zijn geslacht een ‘Zoar’ ter ontkoming, nadat het vuur alles heeft weggenomen, wat de wraak Gods heeft opgewekt.

Egypte

Wanneer we de Schrift nauwkeurig onderzoeken merken we op dat elk volk en elk geslacht, bewust of onbewust, een eigen erfenis heeft ontvangen. Uit Deuteronomium 32:8 blijken twee dingen:

1. Toen God de woonplaats of erfenis bepaalde van de volkeren van de aarde, hield Hij rekening met Israël.
2. Elk volk ontving zijn eigen erfenis.

1. Ontstaan

Egypte is na de zondvloed bewoond door Chams geslacht. Volgens Genesis 10:6 waren de zonen van Cham: Cusj, Mitsraïm, Put en Kanaän. De landen, door deze zonen en hun nakomelingen bewoond, droegen dezelfde namen. Ze zijn ons bekend als Ethiopië, Egypte, Libië en Kanaän. Mitsraïm of Egypte is dus het land van de zonen van Mitsraïm.

De vierde zoon van Cham, n.l. Kanaän, kwam onder de vloek. Deze vloek rustte ook op zijn nakomelingen. Die nakomelingen worden in Gen. 10 aangegeven. En evenzeer hun gebieden. We lezen in het zoeven genoemde hoofdstuk: 'Kanaän verwekte Sidon, zijn eerstgeborene, Heth, en de Jebusiet, de Amoriet, de Girgasië, de Hevriet, de Arkiet, de Siniet, de Arvadiet, de Zemariet en de Hamathiet; daarna zijn de geslachten van de Kanaänieten verspreid'.

We zullen opmerken, dat juist deze volken uit Kanaän verdreven zijn. Hun erfenis wordt hun ontnomen. Lezen we maar: 'Ik zal de Amorieten, Kanaänieten, Hethieten, Ferezieten, Hevieten en Jebusieten voor u uit verdrijven' (Ex. 34:11).

Wat was naar de Schrift hun gebied? Het antwoord geeft weer Genesis 10. 'En de grens van de Kanaänieten reikte van Sidon in de richting van Gerar tot aan Gaza, en in de richting van Sodom, Gomorra, Adama en Zeboïm, tot aan Lasa'. De vierde zoon van Cham wordt zo uit zijn erfdeel verstoten. Deze erfenis wordt geschonken aan Abraham en zijn nakomelingen.

Abraham wordt geroepen uit Ur van de Chaldeeën. God wijst hem het land aan, waarheen hij te gaan heeft. En als hij eenmaal in Kanaän zich bevindt, komt God tot hem met de woorden: 'Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven'. 'Sla toch uw ogen op', zo spreekt de Heere nogmaals, als Abraham gescheiden is van Lot en deze naar de omtrek van Sodom en Gomorra getrokken is – 'Sla toch uw ogen op en kijk vanaf de plaats waar u bent...Want al het land dat u ziet, zal Ik voor eeuwig aan u en uw nageslacht geven'. In Gen. 15 spreekt de Heere over de vreemdelingschap van de nakomelingen van Abraham 'in een land, dat niet van hen is'. Dat land, wij weten het allen uit de historie, was Egypte.

Egypte kwam het nageslacht van Abraham niet toe. De grenzen hunner erfenis worden nauwkeurig aangegeven. De Schrift zegt: 'Van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat'.

Dat de Israëlieten inderdaad Kanaän in bezit hebben genomen, behoeft niet bewezen te worden. Wat opmerkelijk is, is wel deze bijzonderheid, dát telkens de volkeren, bij name worden genoemd (Ex. 23, Deut. 7). Die volkeren waren machtiger dan Israël. Zij werden verdreven als God vijandige volkeren. Hun ongerechtigheid was tot volkomenheid gekomen. Zo mooi staat in Deuteronomium. 7 geschreven: 'Wanneer de HEERE, uw God, u gebracht heeft in het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen, en Hij vele volken van voor uw ogen verdreven heeft (...) zeven volken, die groter en machtiger zijn dan u (...) daarom moet u weten dat de HEERE uw God is. Hij is God, de getrouwe God, Die het verbond en de goedertierenheid in acht neemt (...) Hij doet vergelding aan ieder van hen die Hem haten, door hem om te doen komen'.

Daaruit blijkt, dat de haat in het hart van de volkeren de aanleiding was, dat God juist hen liet omkomen.

Egypte is een op zichzelf staande erfenis, aan Chams nakomelingen geschonken, met een eigen geschiedenis en een eigen toekomst. We willen bij beide kortelijk stilstaan, maar alleen voor zover ze in betrekking staan tot Israël en in Gods Woord vermeld worden.

2. Abraham en Egypte

‘Daarom trok Abram naar Egypte om daar als vreemdeling te verblijven’ (Gen. 12:10). Hij ging erheen met vrees, en probeerde er zijn leven te dekken met een halve waarheid. Saraï moest aan zijn zijde leven als zijn *zuster*, en daarmee de plaats prijsgeven, die ze als *huisvrouw* innam. In Gen. 20:12 zegt Abram: ‘Zij is ook echt mijn zuster. Zij is de dochter van mijn vader, maar niet de dochter van mijn moeder’. Maar hij zelf voegt eraan toe: ‘En zij is mij tot vrouw geworden’. Zo werd dan de huisvrouw in het vreemde land niet alleen verlaagd, maar Abram zelf wandelt niet op de berghoogte van het geloof. God treedt in genade ten gunste van Zijn knecht tussenbeide. Want, als de vorsten Farao’s Sara in het paleis brachten van hun koning, dan zendt God ter oorzaak van Saraï, Abrams huisvrouw ‘zwarte slagen’. Merkwaardig, zodra er van Egypte sprake is, lezen we ook van ‘plagen’. Hoe volledig anders is evenwel de uitwerking nu, in vergelijking met de Farao uit Mozes dagen. Onmiddellijk geeft de machtige heerser van Egypte acht op Gods daden. Hij roept Abram en zegt: ‘Wat hebt u mij aangedaan? Waarom hebt u mij niet verteld dat zij uw vrouw is? Waarom hebt u gezegd: Zij is mijn zuster, zodat ik haar tot vrouw genomen heb? Nu, hier is uw vrouw; neem haar mee en ga!’ Duidelijk blijkt uit de woorden, en uit de handelingen van Farao, dat er ontzag voor God in zijn hart gevonden wordt. Hij had Saraï nog niet tot vrouw genomen, al had hij ook het voornemen ertoe gehad ja, al had hij Abram goedgedaan om harentwil, zodat hij schapen, en runderen, en ezels, en knechten, en maagden, en ezinnen, en kamelen had geschonken. Hij geeft haar terug met de woorden ‘Nu, hier is uw vrouw’, en erkent het recht van Abram, wat hij zelf had prijsgegeven. Nog was van de Apostels woord niet geschreven: ‘Want u weet welke bevelen wij u hebben gegeven door de Heer Jezus. Want dit is de wil van God: uw heiliging, dat u zich onthoudt van de hoerij; dat een ieder van u zijn eigen vat weet te bezitten in heiliging en eerbaarheid (niet in begerige hartstochten, zoals de

volken die God niet kennen) en dat men zijn broeder geen onrecht aandoet en hem bedriegt in die zaak; want de Heer is een wreker van dit alles' (1. Tess. 4:2-6). Maar eeuwen hiervoor vinden we in een land, waar we het misschien niet zouden zoeken, een mooi voorbeeld van een vorst, die Abram geen onrecht aandeed, maar op Gods wraak tevoren acht gaf, om ervoor bewaard te blijven. We vinden hier een enkele, eenvoudige mededeling, die een helder licht werpt op het Egypte uit Abrams dagen. Wat missen we in onze tijd in dit opzicht een houding in de Christenheid die bij Egypte wel gevonden werd!

'En ga!' Met deze woorden kan Abram Egypte verlaten. Egypte was niet het land, hetwelk de Heer Abram 'gewezen' had. Abram behoort in Kanaän. Zó wilde God het. Een ieder houdt zich aan de door God gegeven erfenis. Vele Christenen vertoeven met hun hart niet daar, waar hun burgerschap is. 'Want ons burgerschap', schrijft de Apostel, 'is in de hemelen' (Fil. 3:20). Laat ons 'zoeken de dingen, die boven zijn - bedenken de dingen, die boven zijn, want wij zijn gestorven, en ons leven is met Christus verborgen in God' (Kol. 3:1-3). Is het niet verootmoedigend, dat een Faraó Abram moet terugwijzen, zodat Hij weer op de weg naar zijn bestemming terecht komt? Faraó doet meer dan alleen zeggen: 'en ga'. Hij 'gaf enige mannen opdracht met betrekking tot hem en zij begeleidden hem en zijn vrouw en alles wat hij had het land uit' (Gen. 12:20). Hier vinden we 'genade en 'eer' mooi verenigd! Bij 'alles, wat hij had', behoorde ook de Egyptische dienstmaagd Hagar. We kennen allen de geschiedenis. In het land Kanaän teruggekeerd, wordt Hagar een struikelblok en ergernis voor Sarai. Sarai deed zelf vrijwillig afstand van haar plaats in de tent, maar nauwelijks liet Hagar zich gelden, of de meesteres vernederde de Egyptische. Deze wordt de moeder van Ismaël, maar noch voor haar, noch voor haar zoon is een blijvende plaats in de tent. Het woord geschiedde: 'Drijf de slavin en haar zoon uit' (Gal. 4:30). Zo wordt de schakel, hen die aan Egypte bond, door God weggenomen. Ismaël was 'naar het vlees geboren' en 'vervolgde, die naar de geest geboren was' (Gal. 4:23, 29).

Niettemin had. God Abram deze belofte geschonken: 'Wat Ismaël betreft, heb Ik u verhoord. Zie, Ik heb hem gezegend en zal hem vruchtbaar maken en hem uitermate talrijk maken: twaalf vorsten zal hij verwekken en Ik zal hem tot een groot volk maken' (Gen. 17:20). En hoe deze belofte werd vervuld, toont ons de roerend mooie geschiedenis van de van dorst versmachtende jongeling, die door zijn moeder onder de struiken was geworpen, maar door God gehoord werd. De Engel spreekt: 'Wat is er met u, Hagar? Wees niet bevreesd, want

God heeft naar de stem van de jongen, die daar ligt, geluisterd. Sta op, til de jongen overeind en houd hem met uw hand goed vast, want Ik zal hem tot een groot volk maken’.

God opende de ogen van Hagar, zodat zij een waterput zag, en zóó stelde Hij de moeder in staat haar zoon te laven. En ‘God - zo besluit dan de Heilige Geest de mooie geschiedenis – was met de jongen en hij werd groot. Hij woonde in de woestijn, en werd boogschutter. Hij woonde in de woestijn Paran, en zijn moeder nam voor hem een vrouw uit Egypte’ (Gen. 21:10-21). Zo ontvangt dan Ismaël de erfenis, die hem is toebedeeld, maar aan Izak gaf Abram ‘al wat hij had’. Kanaän is voor de zoon van de belofte. Izak behoort niet in Egypte, en Ismaël niet in Kanaän!

3. Izak

Als er in de dagen van Izak opnieuw honger is in het land Kanaän, nadat Izak en Ismaël beiden hun vader hebben begraven (Gen. 25:9), dan is er ook voor eerstgenoemde gevaar naar Egypte te trekken. De Heere verscheen hem even wel en zei: ‘Trek niet naar Egypte, maar’. Izak was in Gerar bij Abimelech, de koning van de Filistijnen, en het woord van de Heer was: ‘Woon in het land dat Ik u noemen zal. Verblijf als vreemdeling in dit land. Ik zal dan met u zijn en u zegenen, want aan u en uw nageslacht zal Ik al deze landen geven. Ik zal de eed gestand doen die Ik Abraham, uw vader, gezworen heb’. Izak bevindt zich dus niet buiten de begrenzing van de hem en zijn nageslacht toegewezen erfenis. Het is ons reeds uit Genesis 10:19 gebleken, dat Gerar, van Gaza af naar Sidon bij de bezitting van de Kanaänieten behoorde. Trouwens deze landen liggen binnen de door God aangewezen grenzen van Abrams erfenis, n.l. tussen de rivier van Egypte (de Nijl) en de rivier de Eufraat. Gen. 26:6 zegt ons zo sober: ‘Zo bleef Izak in Gerar wonen’. Ook Abram was daar heen getrokken en heeft er vertoefd (Gen. 20), maar voor beiden was het verblijf op de uiterste grenzen van de erfenis een tijd van ergernis. En Izak spant weer zijn tent en bouwt zijn altaar, als hij te Berséba gekomen is.

4. Jozef

We komen opnieuw met Egypte in aanraking door Jozef. Ongeveer 2 1/2 eeuw zijn voorbijgegaan, nadat Abram uitgeleid was door Farao's dienstknechten. Nu komt een jeugdige nakomeling van de geëerde Abram, als slaaf de grenzen over. Broederhaat had tot gevolg dat de arme jonge man was verkocht aan de zonen van Ismaël en deze werden de werktuigen, om de godvrezende Jozef te brengen op de slavenmarkt. Noch de broeders, noch de verre verwanten, de Ismaëlieten, hadden een hart voor de smarten van Jozef. De broeders wierpen uit, Jozef werd geslagen in het huis zijner liefhebbers en, als een verwerpene aan de zonen Ismaëls overgeleverd, 'vervolgden' deze 'die naar de geest geboren was'. We hebben in dit alles echter alleen de uitwendige omstandigheden. Jozefs woord tot de broeders en het getuigenis van de Heilige Geest in Psalm 105 doen ons zien, dat we in deze getuigenis een voornemen Gods zien uitgevoerd. Jozef sprak: 'God heeft mij vóór jullie uit gezonden. Niet jullie hebben mij hiernaartoe gestuurd, maar God. Hij heeft mij aangesteld als een vader voor de farao' (Gen. 45:5-8), 'Wees niet bevreesd, want sta ik soms op de plaats van God? Jullie weliswaar, jullie hebben kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht, om te doen zoals het op deze dag is: een groot volk in leven te houden' (Gen. 50:19-20). En de Psalmist getuigt: 'Hij riep een hongersnood over het land af, Hij liet het volledig aan brood ontbreken. Hij zond een man voor hen uit: Jozef werd als slaaf verkocht. (...) Daarna kwam Israël in Egypte, Jakob verbleef als vreemdeling in het land van Cham'.

Door deze woorden wordt ons Gods handeling blootgelegd. God legde de hand op Chams erfenis. Egypte moest gastvrijheid bewijzen aan de familie Gods. Maar één uit die familie zou als verlosser van dat grote volk optreden en aller weldoener zijn. Welk een genade! Wat zou Egypte geweest zijn zonder Jozef! Hoe zou het Mitsraïms kinderen in Chams land zijn gegaan, indien God niet op de rechten tijd een Jozef had gezonden? Farao sprak: 'Ga tot Jozef', maar God had eerst die Jozef moeten zenden. Hoe betaamde het de Egyptenaren deze weldaden in gedachtenis te houden van vader op kind. Hoe gemakkelijk moest het de zonen van Mitsraïm vallen, gastvrijheid te bewijzen aan 'Jozefs nageslacht!' Ten overvloede was het slechts voor een tijd. Het 'vierde geslacht' zou naar Kanaän terugkeren (Gen. 15:16). Op Zijn tijd zou God spreken: 'Laat mijn volk gaan'. En wat zien we nu na Jozefs dood? Tweeërlei verzet. De

gastvrijheid wordt schandelijk misbruikt. Zal men een gast verdrukken? Nee toch? Maar Farao deed het wel.

5. Israël in Egypte

Pithom en Raämses (de schatsteden), en Sifra en Pua (de vroedvrouwen van de Hebreëën), maar het meest van al de rivier, waarin de jongetjes verdronken, zijn de droevige getuigen van Farao's haat tegen de vreemdeling, die hij gastvrijheid mocht bewijzen en aan wie hij de redding van zijn volk te danken had. Wanneer God spreekt: 'Het is genoeg, u behoeft de vreemdeling niet langer te herbergen; u verdrukt Mijn volk, laat het daarom vertrekken', dan is het smalend antwoord van Farao: 'Wie is de HEERE, naar Wiens stem ik zou moeten luisteren door Israël te laten gaan? Ik ken de HEERE niet en ik zal Israël ook niet laten gaan' (Ex. 5:2). Daarmee heeft hij zijn vonnis getekend. God kan niet afzien van Zijn rechten, al zou ook een Farao ze betwisten. We kennen de historie. Als kinderen leerden we reeds de 10 plagen: een tweeledige openbaring nl. van het dwaas en halsstarrig verzet van de mensen en van Gods heerlijkheid, die al meer zich ontplooit, niet in genade, maar in gezagsopenbaring, waarbij evenwel de genade toch ook nog naar buiten treedt (Zie Ex. 9: 20). En het einde is, dat het paard met zijn ruiter in de zee gestort wordt (Ex. 15:21). Farao verzonk als lood in diepe wateren. 'Door het geloof gingen zij door de Rode zee als door droog land; waardoor de Egyptenaren toen zij het probeerden verzwolgen werden' (Hebr. 11:29)

Nog een enkele opmerking omtrent Jakob vindt hier een plaats. Het betreft zijn optreden tegenover Farao. Jozef bracht zijn vader voor Farao's aangezicht. Wat lezen we nu? 'De farao zei tegen Jakob: Hoe groot is het aantal van uw levensjaren? Jakob zei tegen de farao: Het aantal van de jaren van mijn vreemdelingschap is honderddertig jaar. Weinig in getal en vol kwaad zijn mijn levensjaren geweest, en zij hebben het aantal van de levensjaren van mijn vaderen in de dagen van hun vreemdelingschap niet bereikt. En Jakob zegende de farao en ging weer bij de farao weg' (Gen. 47:7-10). Tweemaal vinden we de woorden: 'En Jakob zegende Farao', want ook vers 7 geeft deze woorden. Wel is Jakob een schaapherder, en 'want elke herder van kleinvee -- zo zei Jozef - is voor de Egyptenaren een gruwel' (Gen. 46:34), maar niettemin staat hij naar Gods gedachten boven Farao, en in het bewustzijn daarvan handelt hij en zo blijkt duidelijk, wie de meerdere is. 'Zonder enige tegenspraak nu

wordt het mindere gezegend door het meerdere' (Hebr. 7:7). In Farao en Jakob hebben we een afspiegeling van de twee volkeren, die ze vertegenwoordigen --- het volk van Egypte of de zonen van Mitsraïm, en de zonen van Jakob of Gods volk. Israëel is tot een 'hoofd' gesteld en niet tot een 'staart', en al moge het in vernedering en verdrukking zijn, toch zal het op Gods tijd aan de spits gesteld worden.

6. Koningen

Weer staan we bijna vijf eeuwen achter de uittocht van de kinderen Israëls onder Mozes. Dat grote volk is door Jahweh de erfenis binnen geleid. Na veel strijd is een heerlijke tijd van weldadige rust aangebroken: Salomo, de vorst van de vrede, of Jedid-Jah, de 'geliefde van de Heer' (2 Sam. 12:24, 25). regeerde over het volk Gods. Adonia, Joab en Simeï zijn gedood en de rust omgeeft de troon van de heerlijkheid. Opmerkelijk is het, dat nu onmiddellijk wordt meegedeeld, dat 'Salomo huwelijksbanden aan ging met de farao, de koning van Egypte: hij nam de dochter van de farao tot vrouw' (1 Kon. 3:1). Daarin hebben we een liefelijke vooruitblik naar wat eenmaal geschieden zal met de volkeren van de aarde ten tijde van de volmaakte regering van de waren Vredevorst en de Veelgeliefde.

Hoe wonderbaar mooi is de Schrift in al haar mededelingen. De harmonie wordt nimmer verstoord. Zij spreekt over het volk, de volkeren en de Gemeente Gods, maar altijd behoudt elk de door God vastgestelde plaats. De Gemeente Gods, de Bruid van Christus, heeft haar plaats in de hemel, waar zij zal opgenomen worden bij de komst van de hemelse Bruidegom (Joh. 14:1; 1 Tess. 4). Het volk Gods op aarde heeft zijn plaats in Kanaän; in het land van de Heer, met Jeruzalem en de Tempel als middelpunt (naar de voorzeggingen van Ezechiël 40-47). en de grenzen zijn tenminste niet nauwer dan die onder Salomo's regering: 'van de rivier de Eufraat tot het land van de Filistijnen en tot aan de grens van Egypte' (1 Kon. 4:21); integendeel de grenzen aan Abraham genoemd zullen dan de grenzen zijn. En de volkeren blijven op de hun aangewezen plaats, alleen zal ook voor hen Jeruzalem het middelpunt van de aarde zijn en allen zullen gezanten zenden om de grote Koning te aanbidden (Zach. 14:17). Voor allen een zegen! Voor allen niet dezelfde zegen, maar toch een zegen! Maar alleen in verbinding met de Zoon van God. Buiten Christus is geen enkele zegen te smaken, in welke bedoeling men ook leeft. Voor u, lezer,

is een volle zegen verkrijgbaar gesteld. Geloof evenwel in Jezus Christus, die voor de zondaar stierf, en gewordt tot de Gemeente van Christus gebracht, ja wordt een deel van haar en 'alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten in Christus' worden uw deel! (Efeze 1:3).

Na de dood van Salomo is er af en toe een punt van contact geweest in de geschiedenis tussen van de koningen van Israël en de Farao's. Ook nu houden we ons aan de mededelingen van de Schrift. Het eerst onder Rehabeam, koning van Juda. De afwijking van Salomo droeg haar wrange vruchten in de dagen van zijn zoon en opvolger. 'Juda deed wat slecht was in de ogen van de HEERE ... Zij deden overeenkomstig alle gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had' (1 Kon. 14:22-24). Nu moet de Heere straffen. Daartoe gebruikt hij Sisak, de koning van Egypte. Deze trok uit tegen Jeruzalem en nam de schatten van het Huis van de Heer en van het huis van de koningsweg, zelfs de gouden schilden; die Salomo gemaakt had. De heerlijkheid uit Salomo's dagen wordt weggevoerd. Wel laat Rehabeam koperen schilden ervoor in de plaats maken, maar daarmee is het droeve feit nog zoveel duidelijker erkend (1 Kon. 14:25-28). Waar Israëls God Egypte gebruikt als een tuchtroede, daar kunnen de koningen van Israël leren op Egypte geen vertrouwen te stellen. En toch is het vaak gebeurd, in tegenstelling tot de waarschuwingen van de profeten van de Heer.

Van Hoséa, de koning van de 10 stammen, lezen we, dat hij onderworpen werd door Salmaneser, de koning van Assyrië, zodat Israël aan Assyrië schatplichtig wordt. Het is de eerste smadelijke stap op de weg, die tot het einde van het zelfstandig volksbestaan leidt. Voor Hoséa was het een diepe vernedering, die hem en het volk moest leiden tot ware verootmoediging en terugkeer tot Jahweh. Maar het oog gaat naar het Zuiden, als de druk van het Noorden komt. Politieke berekeningen benevelen het oog van de vorst. Hij wendt zich naar Egypte, de tegenstander van het machtige Assyrië. Deze staten streven beiden naar de heerschappij over de rijke landen ten Westen van de Jordaan en menen, dat dit gebied feitelijk bij hun behoren. Wanneer de een zich dus versterkt ten opzichte van de andere, dan grijpt hij de welkome gelegenheid aan. Van Israël lezen we, dat het zich nu tot Assyrië en dan weer tot Egypte wendt, hoewel de profeten er krachtig tegen opkomen. Zo ook Hoséa. Hij zond boden tot No, de koning van Egypte. Er kwam een verbintenis tot stand. De koning van Assyrië ontvangt geen schatting en zo wordt tot een algehele inlijving van Hoséa's gebied besloten. De koning van Assyrië trok door het hele

land; belegerde Samaria drie jaren en voerde de tien stammen weg (2 Kon. 17:1-6). Egypte was bleek een gebroken rietstaf te zijn. Wel mocht de profeet Hosea, een tijdgenoot van koning Hoséa, klagen: 'Efraïm (10 stammenrijk) is als een duif, onnozel, zonder verstand; Egypte roepen zij te hulp, naar Assyrië gaan zij!' (7:11).

Als Rabsaké tot de godvruchtige Hizkia komt en namens zijn koning, Sanherib, de vorst van Juda het verwijt voor de voeten werpt: 'Nu, zie, u vertrouwt voor uzelf op die geknakte rietstaf, op Egypte. Maar als iemand daarop leunt, dringt hij in zijn hand en doorboort die. Zo is de farao, de koning van Egypte, voor allen die op hem vertrouwen' (2 Kon. 18:21), dan meent hij, dat ook Hizkia de hulp van de Zuidelijken nabuur heeft ingeroepen. Hij vergist zich evenwel, want Hizkia heeft zijn zaak op Jahweh gewenteld en deze neemt haar in Zijn hand. Geen pijl wordt in de stad geschoten, en Sanherib verliest zijn honderd vijf en tachtig duizend man, terwijl zijn zonen Adramelech en Sarezer hem in de afgodstempel met het zwaard doden (2 Kon. 19: 32-37). Welk een tegenstelling: God en Egypte: en we zien in dit licht de grote waarheid in de woorden: 'Vervloekt is de man die vertrouwt op een mens, en die een schepsel tot zijn arm stelt, terwijl zijn hart van de HEERE afwijkt...Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt, wiens vertrouwen de HEERE is' (Jeremia 17:5 en 7).

Na de goddeloze regering van Amon, de zoon en opvolger van Manasse, treedt de vrome koning Josia op. Een korte tijd van herleving en voorbijgaand herstel. Het Huis van de Heer en het Pascha van de Heer worden in eer hersteld. En toch naderde het einde! 'Toch keerde de HEERE Zich niet af van Zijn grote, brandende toorn, want Zijn toorn brandde tegen Juda, vanwege al zijn tergen waarmee Manasse Hem tot toorn verwekt had. De HEERE zei: Ik zal ook Juda van Mijn aangezicht wegdoen, zoals Ik Israël weggedaan heb. Ik zal deze stad Jeruzalem verwerpen, die Ik verkozen had, en het huis waarvan Ik gezegd had: Mijn Naam zal daar zijn.' (2 Kon. 23:26 en 27). Josia's ogen zien niet al dit kwaad, hij wordt weggenomen vòòr de dag van het kwaad. Maar is het niet merkwaardig, dat hij valt bij Megiddo, als hij Necho, de koning van Egypte, tegemoet trekt? Deze Necho was op weg naar Karchemis (een stad) aan de Eufraat Om de Eufraat te bereiken moest de Egyptenaar door Palestina. De weg leidde langs Gaza, door het dal van Jizreël (Megiddo) naar Damaskus en verder naar de boven-Eufraat. Josia duchtte gevaar voor Juda en 'trok uit hem tegemoet'. Maar Necho wenst de strijd met Josia te vermijden, en zendt

boden met de woorden: 'Hoe heb ik het nu met u, koning van Juda? Wat u betreft, ik ben vandaag niet tegen u, maar tegen een huis dat oorlog tegen mij voert! God heeft gezegd dat ik mij moest haasten. Houdt ú daarom op met het tegenwerken van God, Die met mij is, opdat Hij u niet te gronde richt'. 'Josia echter — zo vervolgt de Heilige Geest — keerde zijn gezicht niet van hem af, maar hij vermomde zich, om tegen hem te strijden. Hij luisterde niet naar de woorden van Necho op gezag van God, maar kwam om in het dal van Megiddo te strijden' (2 Kron. 35:20—25). Josia viel in de strijd en hij werd begraven te Jeruzalem. En met Josia viel de zelfstandigheid van Juda. Joachaz regeerde drie maanden en wordt afgezet door Necho, die hem naar Egypte voert, Eljakim tot vazal maakt met de naam Jojakim en het land een boete oplegt van 100 talenten zilver en 1 talent goud. Slechts enige maanden blijft Juda aan Egypte schatplichtig. Dan komt de machtige Babyloniër, die Assyrië reeds vernederd heeft, en werpt zich op Juda. Evenwel om het een zekere zelfstandigheid te laten behouden. Zedekia wordt tot koning aangesteld.

Gedalia wordt na de grote wegvoering door Nebukadnezar gesteld over het volk, wat Nebukadnezar had laten achterblijven. Deze Gedalia bezwoer het volk, om in het land te blijven en de koning van Babel te dienen, dan zou het hun welgaan (2 Kon. 25:21-24). Maar een zekere Ismaël, van koninklijke bloed, bewerkte een samenzwering en doodde met tien eedgenoten de trouwe Gedalia. Uit vrees voor een welverdiende straf vluchtte een groot deel van het volk naar Egypte. Deze vlucht was evenwel tegen de gedachten Gods. Jeremia betuigde het. volk: 'Als u in dit land blijft wonen, zal Ik u bouwen en niet afbreken, en u planten en niet wegrukken, want Ik heb berouw over het onheil dat Ik u heb aangedaan... Als u metterdaad uw zinnen erop zet om Egypte binnen te gaan en u het binnengaat om daar als vreemdeling te verblijven, dan zal het gebeuren dat het zwaard waarvoor u bevreesd bent, u daar in het land Egypte zal inhalen, en de honger waarvoor u bezorgd bent, u daar in Egypte zal achtervolgen, zodat u dáár zult sterven.. ... U zult zijn tot een vervloeking en tot een verschrikking, tot een vloek en tot smaad. U zult deze plaats niet meer terugzien. De HEERE heeft tot u gesproken, overblijfsel van Juda. Ga Egypte niet binnen! U moet goed weten dat ik u heden gewaarschuid heb' (Jer. 42). En wat was het resultaat? Men hield Jeremia voor een leugenaar, men verdacht hem van te heulen met de Chaldeeën en voerde hem in boeien mee met Baruch, de trouwe metgezel van Jeremia, en al het volk. Zij trokken op naar Egypte en kwamen te Tachpanches. Daar te Tachpanches spreekt de trouwe Godsgezant zijn profetieën uit, zowel tegen Egypte als tegen de daar wonende

Joden. 'Zie, Ik ga een boodschap zenden en zal Nebukadrezar, de koning van Babel, Mijn dienaar, halen. Ik zal zijn troon boven op deze stenen zetten die Ik verborgen heb, en daarover zal hij zijn statietent spannen...Hij zal komen en het land Egypte treffen ... Hij zal de gewijde stenen van de zonnetempel, die in het land Egypte staan, stukbreken, en hij zal de tempels van de goden van Egypte met vuur verbranden' (Zie Jer. 43:8-13; Jer. 44 en 46:13—26).

Na de ballingschap leefden de Israëlieten onder het juk van de Babyloniër, de Pers, de Griek en de Romein. De dood van Alexander de Grote brengt de Ptolemaeën als heersers over Palestina. Onder hun heerschappij verkregen de Joden, die in Egypte woonden, verschillende voorrechten. Ze mochten o.a. een tempel bouwen naar het model van die te Jeruzalem. Ze hadden verlov de erediens te plegen naar de wet en waren later voor de onderdrukte Joden, die uit Palestina kwamen vluchten, een hulp. We vermelden dit slechts om de onmisbare schakel te hebben, tussen het in de Bijbel meegedeelde uit het Oude- en Nieuwe Testament. Dit laatste spreekt ons eveneens over Egypte en wel in verband met de vlucht van het Kindje.

7. Het Nieuwe Testament

Herodes de Grote had bevel gegeven tot de kindermoord te Bethlehem. 'Rachel weent over haar kinderen. Zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, want zij zijn er niet meer'. De grote moordenaar bereikt evenwel zijn doel niet. Satan vermag niet het Huis Davids uit te roeien. Jahweh waakt! De beloften moeten vervuld worden. In Christus zijn ze alle ja en amen! God, die de zondaar liefheeft, en Zijn Zoon gezonden heeft als een Verlosser van verlorenen, laat Zijn plannen niet verijdelen. 'Zijn raad zal bestaan'. Daarom verschijnt een engel van de Heer aan Jozef in de droom. 'Vlucht naar Egypte', spreekt de hemelbode. En zo werd de profetie vervuld: 'Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen' (Hosea 11:1).

Wat een eer voor Mitsraïm! Een herberg, een rustplaats voor de ware David; voor de Heer van de aarde, de Gezalfde van God!

Israël was eenmaal uit Egypte overgebracht 'als een wijnstok' (Ps. 80:9), maar de wijnstok had geen goede vrucht gedragen. Nu neemt de Heere Jezus ook in dit opzicht de plaats van Gods volk in. God begint als het ware opnieuw met

de geschiedenis van Israël. God roept Zijn Zoon uit Egypte. De ware wijnstok is 'een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken'. 'Mijn Vader is de Landman' (Joh. 15:1). De ware wijnstok heeft heerlijk vrucht gedragen. En nimmer zal het vergeten worden, dat Egypte de Zoon van God gehuisvest heeft, toen er voor Hem geen plaats was in de stad van de grote Koning! Ook voor het land van Cham zou heillicht gloren.

De treffend-mooie geschiedenis van de 'Ethiopische Kamerling' uit Handelingen 8 vraagt nu een ogenblik onze aandacht. Ethiopië, de erfenis van Cush, de zoon van Cham, wordt het arbeidsveld van de man, die 'zijn weg met blijdschap' vervolgen kon, omdat Jezus aan hem verkondigd was door Filippus. Ach, in Jeruzalem had de machtige dienaar van Candacé geen geluk gevonden. Buiten haar poort vond hij Jezus. 'Buiten de legerplaats' werd hem de Verlosser gepredikt. En Jezus nam zijn gehele hart in. Nu kon hij met ware blijdschap terugkeren naar het land, waar een heerlijke arbeid hem wachtte. Hoe treffend werd hier in beginsel vervuld de profetie van Jesaja: 'Laat de vreemdeling die zich bij de HEERE gevoegd heeft, niet zeggen: De HEERE heeft mij geheel en al van Zijn volk gescheiden; laat de ontmande niet zeggen: Zie, ik ben maar een dorre boom. Want zo zegt de HEERE over de ontmanden die Mijn sabbatten in acht nemen, verkiezen wat Mij behaagt, en vasthouden aan Mijn verbond: Ik zal hun in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan die van zonen en dan die van dochters; een eeuwige naam zal Ik ieder van hen geven, een naam die niet uitgewist zal worden' (56:3-5). De kamerling was en een vreemde, en een gesnedene. Maar toen hij het heil te Jeruzalem zocht, en het in de stad, die 'woest' geworden was (Matt. 23:38). niet vinden kon, daar werd hij geleid tot de Bron, en alle dorheid wijkt. Hij wordt een 'medeburger van de heiligen', een 'huisgenoot van God' en ontvangt geen zegeningen, die met een talrijk geslacht van zonen en dochters in verbinding staan, maar meer dan die. Geestelijke en eeuwige zegeningen worden zijn deel en niets kan hem deze ontroven. In de toekomst zullen de aangehaalde profetische woorden geheel vervuld worden en ook die, welke in Jesaja 56:6 en 7 volgen: 'En de vreemdelingen (...) hen zal Ik ook brengen naar Mijn heilige berg, en Ik zal hen verblijden in Mijn huis van gebed. Hun brandoffers en hun slachtoffers zullen welgevallig zijn op Mijn altaar. Want Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken'.

8. Toekomst

Met deze laatste opmerking zijn we ongemerkt overgegaan tot het slotgedeelte van onze taak en wel om met elkaar na te gaan, welke profetieën over de toekomst van Egypte spreken. Het is niet zo gemakkelijk, nauwkeurig aan te geven, welk deel van de op Egypte betrekking hebbende profetieën on vervuld gebleven is en nog een vervulling in de toekomst ontvangen zal.

Uit Daniël 11 blijkt om te beginnen, dat er 'in de tijd van het einde' een 'koning van het Zuiden' wezen zal. Deze koning van het Zuiden is de koning van Egypte, wat uit Dan. 11:8 blijkt. We kunnen op grond van vers 43 evenwel aannemen, dat de grenzen veel wijder zijn dan die van het huidige Egypte. We lezen van Egypte, Libië en de Cusjieten, het drietal, dat we ook in Gen. 10 in één adem genoemd vinden, als de erfenis van Chams' zonen: Cush (Ethiopië) Mitsraïm (Egypte) Put (Libië). Een buitengewone welvaart schijnt die landen in de toekomst te zullen kenmerken. Vers 43 vermeldt de 'schatten van 'goud' en van 'zilver' en 'kostbaarheden'. Deze koning van het Zuiden blijkt een geducht tegenstander te zullen zijn van de machtige Assyriër, die Jeruzalem niet sparen zal in de dagen van de Antichrist. Jeruzalem zal worden belegerd, maar de machtige aanvalleur trekt door tot in Egypte, om de koning van het Zuiden machteloos te maken. Daar in Egypte wordt de Assyriër opgeschrikt door 'de geruchten uit het Oosten en het Noorden'. Hij keert naar Palestina terug, niet vermoedende, dat hij daar 'tot zijn einde komen zal'. Daarmee hebben we tegelijk de laatste worsteling gadeslagen tussen de koningen van het Noorden en van het Zuiden. 'Voor het land Egypte is er geen ontkomen aan' (Dan. 11:42), maar de Assyriër vindt zijn einde in het land Palestina, waarmede de rust voor het volk van de Heer en de heerlijke regering van Christus aanbreekt. Vanuit Jeruzalem gaat de zegen ver buiten de grenzen van het lands over de gehele aarde.

De vele profetieën, die met Egypte in betrekking staan, of er rechtstreeks over spreken, kunnen we in twee grote groepen onderverdelen. De eerste groep spreekt over Egypte in betrekking tot Palestina; de tweede over Egypte in zijn verhouding tot de Assyriër. Van de laatste is Babel een beeld. Egypte tegen Babel, of Farao als tegenstander van Nebukadnezar, is een onderwerp, hetwelk we in de profetieën, vooral van Jesaja, Jeremia en Ezechiël, herhaaldelijk tegen komen.

Nebukadnezar triomfeert in die strijd. Want aan hen droeg God de macht over, toen Jeruzalem ophield de troon van de Heer te zijn. Als Faraon dan Nebukadnezar naar de kroon steekt, kan het niet anders, of hij moet de nederlaag lijden. Maar deze worsteling om de oppermacht zal zich in de toekomst herhalen. Dan ontmoeten we een andere Nebukadnezar, een tweede Babel. 't Is het machtige Assyrië, onder de 'koning van het Noorden'. Het heeft er al de schijn van, dat deze zal triomferen. Zijn tegenstander zal de koning van het Zuiden zijn, het hoofd van een machtig en eensgezind Afrika. En ook deze tegenstander moet onder het juk doorgaan. We merkten het hierboven reeds op. Egypte zal niet ontkomen. Maar God vernedert de Assyriër, als hij de roede geweest is, waarmede Jahweh Zijn volk tuchtigen zal en de troon wordt weder te Jeruzalem opgericht. God herneemt Zijn rechten. En al wat in verbinding daarmede nodig is, zal ten gunste van Gods volk geschieden, Dat volk wordt vergaderd en vanuit de verschillende volkeren vrij gemaakt. En als dit alles vervuld is, dan wordt Egypte hersteld en ook Assyrië. Beiden zullen delen in de zegeningen van Israël.

Veel profetie, over of tegen Egypte uitgesproken, is dus al vervuld. Maar niet altijd hebben we de totale vervulling in de historie en blijft dus nog een deel over, wat in de toekomst nog vervuld zal worden. Vooral in Jesaja ontmoeten we zulke uitspraken. Uit de zeer vele kiezen we het 19e hoofdstuk: 'de last (of Godsspraak) van Egypte'. Het begint met de aankondiging van het oordeel: 'Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte.

De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste'. Dat oordeel bestaat allereerst in revolutie: Egyptenaren worden tegen Egyptenaren opgehitst; en stad tegen stad. In hun radeloosheid vragen zij de waarzeggers; zij wenden zich tot hun afgoden. Daaruit komt voort de heerschappij van een streng koning (vs. 2-5). Daarop wordt melding gemaakt van een zeer zware bezoeking: 'Het water uit de zee zal opdrogen, en de rivier zal verzanden en droogvallen'. We lezen in het zesde vers: 'De rivierarmen gaan stinken; het water in de rivieren (of kanalen) van Matsor (d.i. Egypte) zakt, ze vallen droog. Het riet en de biezen verwelken'. Als we eraan denken, wat de Nijl voor Egypte is, dan kunnen we een beetje begrijpen, wat dit wezen zal. Hongersnood is het gevolg, terwijl de visserij geen bestaan meer zal opleveren (vs. 7-9). Vers 10 eindigt: 'Alle loonarbeiders zielsbedroefd'.

Maar het oordeel blijft niet beperkt tot het volk; ook de leidslieden vallen er onder: vorsten en wijzen. Er is geen wijze, geen vorst, op wie men rekenen kan (vs. 11–14). Allen zijn als een zwakke vrouw, die beeft voor de verschrikking. De hand van de Heer van de legermachten is tegen hen!

Het land Juda is de lastige steen, de aanleiding tot al die verschrikkingen, de bron van ergernis, de twistappel. Assyrië begeert Juda en Egypte loert erop. Maar de Heere eist het op, als Zijn erfenis. Hij oordeelt Egypte door de Assyriër en Hij vernietigt ten slotte deze geweldige.

‘Het land Juda zal voor de Egyptenaren tot een schrikbeeld zijn. Zo dikwijls iemand hen daaraan zal herinneren (voor de Egyptenaren), zullen zij weer angstig zijn voor het raadsbesluit van de HEERE van de legermachten dat Hij tegen hen genomen heeft’.

Hier hebben we een mooie overgang in ons hoofdstuk. De raad van de Heer bestaat. De raad slagen van de volkeren worden verijdeld. Jahweh reinigt Zijn land. Zijn troon wordt in Jeruzalem opgericht. Over dit alles spreekt ook Jesaja, maar hier wordt het stilzwijgend voorbijgegaan. Maar de zegeningen blijven niet uit. Egypte wordt hersteld. En we lezen:

‘Op die dag zullen er vijf steden in het land Egypte zijn die de taal van Kanaän spreken (Deut. 10:20; Jer. 12:16) en die zweren bij de HEERE van de legermachten. Een ervan zal genoemd worden: Stad van de zon’ (of Heres, d.i. Heliopolis of Zonnestad). En dan weer: ‘Op die dag zal de HEERE een altaar hebben midden in het land Egypte ... Wanneer zij tot de HEERE zullen roepen vanwege hun onderdrukkers, zal Hij tot hen een Heiland en Meester zenden; Die zal hen redden’.

Is het niet wonderbaar? Daar, waar de kinderen Jakobs hebben geschreid, daar zullen de Egyptenaren verdriet hebben. Daar, waar God het gekerm van Zijn volk hoorde, daar zal Hij ook het gekerm van de vreemde horen. Daar, waar Hij voor het nageslacht van Jozef door de hand van Mozes een verlossing wrocht, daar zal Hij opnieuw verlossing geven aan de Egyptenaar. Wonderbaar en elke gedachte overtreffend! Wat een God! Hij redt ook de Egyptenaar, als die tot Hem roept.

Dan zal er kennis van God in Egypte wezen. Geen Farao snoeft meer: ‘Ik ken de HEERE niet’ (Ex. 5:2). ‘De Egyptenaren zullen de HEERE kennen op die

dag' (vs. 21). De ware dienst van Jahweh wordt er gevonden: slachtoffer en spijsoffer worden gebracht. In de weg van oordeel zijn ze genezen, en nadat zij zich tot God hebben bekeerd, zijn ze aangenomen (vs. 22). En dan houdt de jaloersheid tussen Egypte en Assur op. Er is een gebaande weg van de een naar de ander. Maar geen legerstroepen zullen meer langs die weg gaan. Er zullen vredelievende betrekkingen zijn tussen de Egyptenaar en de Assyriër. En het mooiste van alles is wel dit laatste: 'De Egyptenaren zullen samen met de Assyriërs de HEERE dienen'. Tussen Egypte en Assur ligt geen twistappel meer. Juda is geen ergernis meer voor die beiden. Israël is wel de derde, en het is wel in het midden van het land, maar het is als een fontein van zegen.

'Op die dag zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assyrië, een zegen in het midden van de aarde' (vs. 24).

Israël kàn zo'n fontein wezen, omdat God het daartoe aanstelt. Van Hem gaat alles uit! Uit Hem! Door Hem! Tot Hem!

Het hoofdstuk sluit zo treffend met deze mooie woorden: 'Want de HEERE van de legermachten zal hen zegenen met de woorden: Gezegend zij Mijn volk Egypte, het werk van Mijn handen Assyrië, en Mijn eigendom Israël!'

